TÜRK SOLU

Yıl : 1
Sayı : 19
26 Mart 1968
100 Kuruş

FİKİR, ZİNCİR KABUL ETMEZ

142. Madde Yine Sahnede: İki Yazarımız Tutuklandı

Geçen yılın aralık ayı ortalarında Ankara'da Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğrenci Derneğinin tertiplediği bir konuşmasının Türk Solu Dergisinde yayımlanan haber özetinde suç unsuru bulunduğu iddiası ile Mihri Belli, 19 Mart 1968 Salı günü tutuklanmıştı.

Aynı haber özetinin yayımlandığı derginin sorumlu yazı işleri müdürü Vahap Erdoğdu da 20 Mart 1968 Çarşamba günü tutuklanarak Ankara Cezaevine gönderildi.

Tutuklanma, sorgu hâkiminin kararı ile olmuştur; bu bakımdan, karar üzerinde durmıyacağız. Karaıa dayanak olduğunu öğrendiğimiz, ve haber özetinde daha doğrusu konferans özeti olduğu iddia edilen haberde suç unsurları bulan bilirkişi raporu üzerinde de ilerde, daha uygun şartlar içinde bulunduğumuz zaman duracağız. Ama 141 .ve 142. maddeler üzerinde şimdiye kadaı tekrar tekrar söylediklerimizi bir kez daha yazmaktan kendimizi alakoymayacağız.

●

Çok söylendi. bilmeyen kalmadı; bu hükümler Türk Ceza Kanununa faşist devleti korumak amacıyla çıkarılmış bir özel İtalyan kanunundan aktarılmıştır. Peki, bu hükümler faşist İtalyan devletini yıkılmaktan, faşist Mussolini'yi devrilmekten kurtarabilmiş midir? Hayır.

Bu hükümler Türkiye'ye CHP'nin tek parti iktidarı döneminde, tek parti iktidarını sürdürmek amacıyla getirilmiştir. Faşizme özenenlerin başı çektiği zamanların bu tedbiri tek parti yönetiminin sona ermesini önleyebilmiş midir? Hayır.

TCK. 141, 142'nci maddeleri tek parti dönemi sözde sona erdikten sonra da uygulanmış, ilk legal sınıf örgütlenmesi giişimi bu hükümler uygulanarak ezilmiştir. Bu tutum sınıf bilincini yok etmiş midir? Hayır. Sınıf esasına dayanan bilinçli örgütlenmenin yasaklanması, önder kadroların tutuklanıp hapsedilmesi Türkiye'de sosyal mücadeleyi durdurmuş mudur? Hayır. CHP'nin bütün devrim yılları ve savaş dönemi yükleri ile yıpranmış eski, köhne yapısının devrilmesini önlemiş midii? Hayır.

Demokrat Parti iktidara geldikten hemen sonra, Kore Savaşı ve NATO-ya girebilme telâşı içinde, bu maddelerin ceza hükümleri daha da ağırlaştırmış, sonra büyük bir tevkifat-la ortalığa dehşet saçmıştır 1960 yılına kadar bu maddelerin en geniş ölçüde uygulandığını, övünerek, hâlâ söyleyenler var. Demek ki bu maddelerin en sert bir biçimde uygulandığı dönem maddelerin gûya önleyeceği suçların en çok yayıldığı dönem olmuştur. Peki bu çok yaygın ve sert uygulama, 27 Mayıs devrimini önleyebilmiş midir? Hayır. Demokrat Partinin hiç akla gelmeyen yıkılışını geciktirebilmiş midir? Hayır. Yarı tanrı derecelerine yüceltilen Adnan Menderes'in devrilmesine karşı deva olabilmiş midii? Hayır.

●

Bu, neden böyledir?

Çünkü maddeler, olsa olsa, o da her zaman değil, kimi kişileri yıldırır, kimi zayıf iradeli unsurları bir kenara çekilip gündelik küçük hayatını sürdürmeye zorlar.

Ama toplum çalkantıları, sosyal olaylar kişilerin eseri değildir. Çalkantılar, devrimler, dönüşümler kendi toplum kanunlarının ürünüdürler, kendi özel kanunlarına bağlıdırlar. Akımlar toplum kanunlarının ürünüdürler, kendi kanunlarından başkasına pek tâbi olmazlar. Atatürk devrinde orta okul kitaplarında galiba Victor Hugo'nun bir sözü sık sık geçerdi: Fikir, zincir kabul etmez. Fikir, hiç bir kişinin malı olmadığı için, akımlar sosyal oldukları için zincir kabul etmez. Kişi, korkar, korkabilir. Korkmayanı da vardır. Ama akımın, sosyal kanunun psikolojisi yoktur ki korksun.

●

27 Mayıs 1960'tan, giderek, 1961 Anayasasının kabul edilip yürürlüğe girmesinden bu yana 141, 142 nci maddeleıin uygulanması yavaşlamış, özgürlük sevinci yayılmaya başlamıştır. Bu dönemde bir işçi sınıfı ayaklanması olmuş mudur? Hayır. Ama bu dönemde 22 Şubat ve 21 Mayıs ayaklanmaları olmuştur. Bu kımıldanışları da 141, 142. ya da 146 ncı maddeler değil, silâhlı kuvvetlerin müdahalesi önlemiştir.

Türk Solu dar kapsamlı bir sınıf hareketi değil, anti-emperyalist, geniş bir ulusal harekettir. Derece derece bütün solu kavramak istemesi bu iddiayı yalanlamaz, doğrular. Çünkü Sol, Türk toplumunun ayrılmaz, vaz geçilmez bir parçasıdır.

Türk Solu'nun çıkış noktası, Türk toplumunun önündeki yakın sorunun sosyalizm değil, demokratik sorun olduğu iddiasıdır. İktidar, Türk Soluna karşı giriştiği sindirme hareketi ile bu iddianın en inandırıcı kanıtını vermiş bulunmaktadır. 141, 142 nci maddelerin yürürlükte bulunduğu bir ülkede demokratik özgürlükler, temel insan ve vatandaş hakları iktidarın keyfine bırakılmış demektir.

E. B.

başyazı

Saldırıyı Hızlandırınız

Karşı devrimcilerin baskıları arttıkça, devrimciler takip ettikleri yolun doğru olduğunu biraz daha anlarlar ve hareketlerine ona göre yön verirler. Son tahlilde, devrimci eyleme ve devrimcilere indirilmek istenen darbeler ancak hareketi hızlandırır. Daha geniş ve daha etkili olmasını sağlar.

Emperyalizm bugün hareket halinde ve ne yapması gerektiğini çok iyi bilen bir güç olarak karşımızda duruyor. Kimlerin ve hangi fikirlerin kendisi için zararlı olduğunu da tamamen anlamış bulunuyor. Bunu Pentagon'un ağzıyla şöyle itiraf ediyorlar, «Millî Kurtuluş Hareketleri A.B.D. için atom bombasından daha tehlikelidir.» İşte «Türk Solu» nun emperyalist ve işbirlikçi çevreleri bu kadar çok tedirgin etmesinin nedeni budur: Millî Demokratik Devrim, yani Atom Bombasından daha güçlü halk silâhı şiarı. Emperyalistler bu tehlikeye karşı savunma tedbirlerini de öğrenme yolundadırlar. Kendileri için en tehlikeli ne ise onu kökünden yok etme yoluna herzaman gitmişlerdir, gideceklerdir.

Emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı ezilen tüm dünya halklarının verdiği ulusal Kurtuluş Savaşları, çağımızda dünya devrimci hareketlerinin önemli bir parçasıdır. Dünya halklarının kurtuluşu yarı sömürge durumundaki ülkelerin millî Demokratik Devrimlerinin sonucuna bağlıdır.

Türkiyemiz, bugün bağrında yarı feodal ilişkilerin hüküm sürdüğü, emperyalizmin ve yerli maşalarının ortaklığı sonucu bağımsızlığını yitirmiş, yarı sömürge durumunda bir ülkedir.

Türk devrimcileri doğru eylem çizgisini saptayabilmek için önce Türk toplumunu doğru yorumlamak zorundadırlar. Ancak ondan sonradır ki «Ne yapmalı» sorusu cevaplandırılabilir.

«Tam bağımsız, gerçekten demokratik bir Türkiye için, emperyalizme ve oişbirlikçilerine karşı devrimci dayanışma, ulusal güçbirliği« sloganıyla çıkan Türk Solu, Türk toplumunun önündeki devrimci adımı şöyle tanımlıyordu: «Türk toplumunun önündeki ilk devrimci adım, bir avuç asalak dışında, proleteryasıyla küçük burjuvazisi ve aydınıyla, giderek, şu anda değilse bile güçlü bir devrim hareketi karşısında kompradorun etkisinden kurtulup, bir süre için Demokratik Devrim saflarında yer alması mümkün olan millî burjuvazisiyle, tüm Türk ulusunun, her içtenlikle Türküm diyenin, elele, omuz omuza, güçbirliği halinde gerçekleştireceği anti emperyalist ve anti feodal Demokratik Devrimdir. Bugün Türkiye'de devrimci savaş, emperyalizme ve yerli işbirlikçilerine karşı, tam bağımsız bir Türkiye uğruna, tam demokratik bir Türkiye uğruna, millî Demokratik Devrim uğruna savaştır.»

Sosyalizm ancak bağımsızlığını kazanmış, Demokratik Devrim hareketini tamamlamış ülkelerde gerçekleştirilebilir. Demokratik Devrim, Sosyalizmin ön şartıdır, Sosyalizm ise onun tamamlayıcısıdır. Bugün Türk sosyalistlerinin görevi kendi ideolojilerinin yanılmaz kılavuzluğu altında, meseleri en doğru şekilde değerlendirmek ve Türk halkının ulusal kurtuluş hareketinde en önde yer almaktır. Türk Solu bunu savunduğu için, millî Demokratik Devrim şiarını atmış ve şimşekleri üzerine çekmiştir. Bütün bunlar ortada iken sen sosyalistler olarak bugünün Türk toplumunda, «Sosyalist Türkiye» şiarını atarsan kendini diğer bağımsızlıktan yana güçlerden tecrit edersen, emperyalistler senin kendileri için gerçek bir tehlike olmadığını anlarlar.

«Neden Çıkıyoruz» da şöyle diyorduk: Biz tarihin, diyalektik bir süreç içinde aşama aşama geliştiği bilimsel gerçeğine inanmaktayız. Ve bir yüzünde «sektarizm» yazan madalyonun öteki yüzünü çevirince «taviz ve oportünizm» yazısının okunduğunu bildiğimizden, emperyalizme karşı cepheyi bölücü nitelikte, bilime ve gerçeklere aykırı, sol gevezeliklerin kesin olarak karşısındayız.

Bugün oynanan oyun apaçıktır. Bir ağababaları var: Amerika, bir yerli işbirlikçiler var: Komprador burjuvazi-ağa takımı ve bir de bu Amerika komprador ağa üçlüsünün figüranları. Bu hâkim güçler en çok neden korkmaktadırlar: Millî Demokratik Devrimden, İkinci Kurtuluş Savaşından, Türkiyenin yeni bir Vietnam olmasından, ulusal bilincin uyanmasından. İşte bu sloganları taşıyan Türk Solu'nun sesi onlara biraz «fazla millî» gelmiştir. Ve böylece mekanizma işlemiştir. Mevcut düzenin can alıcı noktasına yönelmiş hareketin sözcülerinin susturulacağı ve diğerlerinin korkutulacağı sanılmaktadır.

Aslında hâkim sınıflar, düşmanlarını çok iyi bilmekteler. Ama iktidara Millî Demokratik bir hükûmet geçince o da milli demokratik olmayan ne varsa hepsine karşı duracaktır. «Eğer hareketlerimiz hâkim sınıflar tarafından hiç baskı görmeden karşılanıyorsa, yâni onları korkutmuyorsa, hiçbir iş yapmıyoruz demektir. Baskılar arttıkça yolumuzun doğru olduğunu biraz daha anlarız.»

Türk Solu mücadeleye devam edecektir. Düşmanın üstüne üstüne gitmeyi bilmek tüm devrimcilerin görevidir. Amaç tam bağımsız gerçekten demokratik bir Türkiyenin kurulmasıdır. Şiarımız mücadelemizin kaynağıdır.

Türk SOLU

Olaylar - Olaylar

Seçim Kanunu Üzerine

Yeni Seçim Kanunu, Senatoda da Adalet Partisi oylariyle kabul edildi. Bu kanunun hazırlanması, komisyonlardan geçirilişi, B. Millet Meclisinde, sonra da Senatoda konuşulup oylanması sırasında, Adalet Partisi çoğunluğunun davranışı, kimi gerçekleri gün ışığına çıkarmış bulunuyor.

Önce, demokratik devriminin temel ekonomik - sosyal dönüşümlerini yapmamış bir ülkede, parlâmanter mekanizmanın bir çoğunluk istibdadını, keyfe göre yönetim olanağını sağlayan araç haline geldiği bir kez daha ortaya çıkmış oluyor.

Anayasa Mahkemesinin ne diyeceği konusunda şimdiden bir şey söylemek doğru değildir; fakat Anayasa Mahkemesi, çoğunluğun zorbalığına karşı düşünülmüş bir kurum olduğuna göre, varacağı sonuç, parlâmenterizmin ulaştığı sonuç hakkındaki yargıyı değiştirmiyecektir.

Gerçekten, işini bilen bir azınlık ve bu azınlığı temsil eden, çıkarını ve umudunu Amerikaya bağlamış bir avuç politikacı, Anayasanın sağladığı hakları en büyük ölçüde kötüye kullanarak, Anayasa düzeninin yıkımına girişmiş durumdadır. Ortanın solundan aşırı sola kadar bütün akım ve örgütleri. Türkiye Büyük Millet Meclisinin itibarını zedelemekle suçlayanlar, T. B. M. Meclisini, kendi çıkarlarını sağlamak için durmadan dolap çevirdikleri bir alan haline getirmekle, kendileri yıpratıyorlar.

Kautsky'nin «En kötü demokrasi, en iyi diktatörlükten iyidir» sözünü kendilerine parola edinen aşırı parlmantarizmden yana bir kısım solcuları yalanlamakla parlmantarizme en büyük darbeyi kendileri vuruyorlar.

Sonra, sandıktan çıkmış olmanın, «yerine oturmamış halk devrimi» nin mirasçısı olmanın, aslında bir masaldan başka bir şey olmadığı, yani yirminci yüzyılın ikinci yarısında, böylelerinin pekâlâ faşizme yönelebileceği yeniden keşfediliyor. Gerçekten bir siyasi hareketin demokratik olup olmadığını sap tayan ölçüt (kriter), günümüzde sayı hesabı değildir.

Günümüzün kesin ve tartışma kabul etmez demokrasi ölçüsü genellikle emperyalizme, özellikle Amerikan emperyalizmine ve toprak ağalığına karşı davranıştır. Adalet Partiis bugün Türkiye'de bütün demokratik güçlerin başlıca hedefi haline gelmiştir ve bu doğrudur. Adalet Partisi, bu kimliği ile iktidarda dururken onu bırakıp hattâ onun hoşuna gitmeye çabalayıp «Osmanlı tipi ceberrut devlet» uydurmasıyla CHP'ye kıyasıya yüklenmek, başını kuma sokmak politikası olmuştur. Uygulayanların beklediği sonucu da vermemiştir.

Nihayet Adalet Partisi «Kurucu Meclisin kurduğu seçim sistemine dönüyoruz» aldatmacası ile iki yüzlülüğün yeni bir örneğini vermiştir.

Gerçekten, ortada aynı Kurucu Meclisin kabul ettiği bir Anayasa vardır. Bu Anayasa, başka birçok reform lar arasında, toprak reformunu emretmiştir. Oysa, seçim kanunu değişikliği sırasında, Tarım Bakanı, Türkiyede toprak reformunun olanağı bulunmadığını ileri sürerek, yan çizmiştir. Bu tutum, Kurucu Meclisin, hem de bir Anayasa emri halini almış bulunan iradesini yeniden tartışma konusu yapmaktır. Görülüyor ki, Kurucu Meclisin benimsediği seçim sistemine dönüş gerekçesi, Süleyman Demirel'in Mason olmadığından da büyük bir yalandır.

Boğaz Köprüsü İçin Senato Araştırması ve Açık Oturum

Sanotör Sadi Koçaş, İsİtanbul Boğaz köprüsü hakkında bir Senato araştırması istemiştir. Koçaş, verdiği önergede, böylesine önemli bir konuda, teknik ve stratejik çok esaslı bir araşırmaya dayanmak gerekiğini belirmiş ve bu konuda yapılacak hataların sonradan asla düzeltilemiyecek mahzurlar yaratacağına dikkati çekmiştir.

Öyle anlaşılıyor ki, Morrison tuzağı asma köprülere karşı direnme üzerine, iktida sessiz ve derinden gitmeye devam edecektir.

Geçen hafta Mimarlar Odası ile İTÜTB Mimarlık Fak. Talebe Cemiyetinin birlikte düzenledikleri açık oturum. geriye bırakılmıştır. Sebep, açık oturuma davet edilen memur uzmanların, Bayındırlık ve İmar İskân Bakanları tarafından bundan menedilmeleri olmuştur. AP iktidarı, bu konuda kamu oyundaki tartışmalardan kaçınmaktadır.

Şimdi bir de, Boğaz Köprüsünün 22 m. daha yükseltilmesi hakkında ABD teklifi vardır. Hürriyetsever USA uçak gemilerinin asma köprü altından geçip Karadeniz'e açılmaları yepyeni bir teknik ve politik sorun ortaya çıkarmıştır.

Devrimci Örgütler Faşizme Karşı

TÜRK HALKINA

... Mecliste can güvenliği ortadan kaldırılıyor

... Yasal mitinglere saldırılıyor.

... İrtica şahlanıyor.

Bunların ardından ulusal bağımsızlıktan yana düşünceleri savunanlar, gazeteciler, düşünce adamları, öğrenci liderleri, emperyalizmin yardakçıları tarafından ceza evlerine yollanıyor. Tevkifler tevkifleri kovalıyor.

Amerikan uşaklarına hatırlatalım ki, Mustafa Kemal Türkiyesinde, ulusal bağımsızlıktan yana düşünenler, yalnız değildirler ve işbirlikçilere Türkiyeyi mezar edecek güçtedirler.

Faşizm kendi mezarını kazıyor.

Siyasal B. Fak. Öğrenci Der.
O. D. Üni. Öğrenci Birliği
Ziraat Fak. T. Cemiyeti
O.D.T.Ü. Sosyalist F. Kulübü
S.B.F. Sos. Demokrasi Der.
Hacettepe Ün. F. Kulübü
Veteriner Fak. F. Kulübü
Âşıklar Derneği

TUTUKLAMALAR DEVAM EDİYOR

Proleter Dergisi yazı işleri müdürü İzzet Ararat, Nâzım Hikmet'in «Kerem Gibi» adlı şiirini yayınladığı için, Adana Mahkemesinin gıyabi kararı üzerine, Ankarada tutuklanmıştır.

Ararat, yargılanmak üzere Adanaya gönderilecektir.

TİP'li 76 Lar

5 ay önce haysiyet divanına verilen TİP'li 76 üye hakkındaki sevk istemi, nihayet kendilerine gönderilmiştir. Partide, Genel Merkezce estirilen, parti içi jurnalciliğe karşı hoş görü havası, bazı üyelerin aşırı işgüzarlığına yol açmış ve bu yüzden haysiyet divanına verilen kimi üyelere ayrı ayrı suç isnat eden 4 sevk istemi gitmiştir. İstemlerde parti içi demokrasi hakkında bilimsel (!) lâflar edilmekte ve bu arada ciddiye alınması yöneticileri küplere bindirecek ifadeler yer almaktadır.

Örneğin 19.1.1968 tarih ve 44 sayılı ve il başkanı Şinasi Kaya imzalı sevk isteminde, önce tüzüğün 44/c maddesinin hak ve görev kavramlarını birbirine karıştırarak yorumlıyan merkez yürütme kurulu kararından söz edilmekte, sonra da tüzük maddelerini yorumlamak büyük kongreye aittir denilmektedir.

İTÜTB Kongresi

İstanbul Teknik Üniversitesi Talebe birliği 23 mart cumartesi günü kongresini açmıştır. Bir yıl süreyle ilerici gençlik hareketlerine önderlik eden İTÜTB'nin kongresi ilgiyle izlenmektedir. Kongreye sunulan faaliyet raporunda yurt ve dünya sorunlarına değinilmekte, bu arada entellektüel gençliğin, devrimci eylemdeki yeri üzerinde durulmaktadır. Gençliğin sınıfsal yapısının incelenmesi sonucu. gençlik örgütlerinin sosyalist olması gerektiği sonucuna varılmakta, fakat siyasi partilerden bağımsız olması gerektiği belirtilmektedir. Raporda hali hazırdaki gençlik örgütlerinin öğrenci kitleleriyle olan ilişkisinin zayıflığı söz konusu edilmekte, bu örgütler tek tek eleştirilmekte ve yeniden örgütlenme teklifi getirilmektedir. Bu teklifte öğrenci cemiyetlerinin alt komisyonlarla öğrencinin içine girmesi savunulmaktadır.

Eski Bornova Savcısı Yerinde Bulunamadı

Geçen hafta günlük gazetelere gözden kaçacak şekilde geçen ilginç haberlerden biri de ünlü Bornova Savcısı Osman Kırkyaşaroğlu'nun hakkında açılan soruşturmaydı. İzmir kaynaklı haberlerin belirttiğine öre, Bornova'dan İzmir'e yeni atanmış olan antistalinist Osman Kırkyaşaroğlu, nöbetçi olduğu halde nöbete gelmemiş ve adliye, çeşitli olaylar yüzünden getirilen sanık ve suçlularla dolmuş Cumhuriyet Savcısı başka bir savcı yardımcısını nöbetçi olarak görevlendirmek zorunda kalmıştı. Ve savcı Kırkyaşaroğlu'nun başına gelenler asıl bundan sonra başlamıştı. Durum bir zabıtla tesbit edilmiş, bay Kırkyaşaroğlu Adalet Bakanlığına şikâyet edilmişti!

Bize kalırsa, bütün bu işlemlere girişilmeden önce, Bornova'dan nakledilen ateşli savcının nerede olduğu araştırılmalıydı. Ve o zaman görülecekti ki, Kırkyaşaroğlu soyadını gerçekten hakettiği bir yerdedir...

Emperyalisler arası Mücadele

Fransa Başkanı De Gaulle ile Batı Almanya Başvekili Kiesinger arasında geçen Şubat ayı konuşmaları ABD ye ve ortağı İngiltere'ye kesin bir darbe indirmiştir. Çünkü ABD senelerdir Almanya — Fransa anlaşmazlıklarını İngiltere'yi Ortak Pazara sokabilmek için kullanmaktadır. Oysaki Batı Almanya, Fransa'nın görüşünü kabul ederek bu plânı bozmuştur. İngiltere, Ortak Pazar ülkelerinin şart koştuğu şekilde tutumunu değiştirmedikçe, Ortak Pazara alınmayacaktır. O vakte kadar İngiltere bir yarı üye durumunda kalmak ve bazı ticaret anlaşmalarıyla yetinmek zorundadır.

Bütün bunlar İngiltere'nin resmî Ortak Pazar üyeliğinin uzak bir geleceğe kaldığını gösterir. Ayrıca Vietnam savaşında çıkmaza giren ABD'nin Batı Avrupa üzerindeki kontrolünü azalttığını da ispatlar. Batı Alman hâkim sınıfları işte bunun için ABD den uzaklaşıp Fransa'ya yanaşmışlardır.

Şubat ortası konuşmalarından önce Bonn'un ABD baskısıyla İngiltere'yi Ortak Pazara sokmaya çalıştığı hatırlardadır. Ama bugün, aynı Bonn'un bir politik — ekonomik krizden kaçma çabasıyla, tecrit edilmiş ve iflâs etmiş Johnson politikasından uzaklaştığını ve ABD baskısına karşı koyabilmek için Fransa ile işbirliği yaptığını görüyoruz.

İngiltere'nin Ortak Pazara girmesi için yapılan mücadeleler, aslında Batı Avrupa hegemonyası için emperyalistler arasında geçen çatışmaların yansımasıdır. İkinci Dünya savaşından sonra ABD, Batı Avrupa ülkelerinin zayıflığından yararlanarak Marşal Plânı ve NATO aracılığıyla onları kontrolü altına alabilmişti. Oysaki, 1958'de Ortak Pazarın kurulmasıyla Batı Avrupa ülkeleri, iktisaden güçlenmiş ve ABD baskısına karşı çıkmışlardır. Özellikle Fransa, ABD'nin Batı Avrupa hegemonyasına direnmektedir. Fransa'nın bu plânını bozmak için, ABD kendi temsilcisi durumunda olan İngilterenin Ortak Pazara girmesini bütün olanaklarıyla desteklemiştir. Gün geçtikçe kuvvetlenen Batı Alman militaristleri ise, Avrupa'da at oynattıkları eski günleri özlemekte ve Avrupa'ya hâkim olmak sorunu yüzünden Fransa ile anlaşmazlıklara düşmektedir. Almanlar bu konuda desteği ABD emperyalistlerinden bulmuştur. Ayrıca, Batı Almanya, Demokratik Alman Cumhuriyetini içinde eritmek hevesini gerçekleştirmek için de ABD'ye yaslanmak zorundadır.

Ama öte yandan Fransa — Batı Almanya ilişkileri devam etmektedir. Çünkü Batı Almanya, Avrupa hâkimiyeti için ABD'ye dayanırken ABD kontrolüne karşı koyabilmek uğruna da Fransa'ya pas vermektedir.

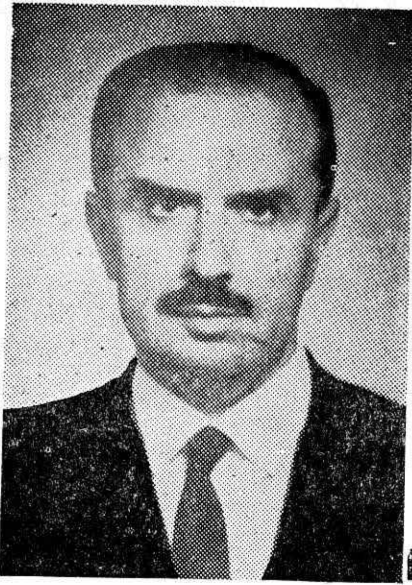
Az gelişmiş ülkeler açısından emperyalist ülkeler arası mücadelelerin hızlanması, sevindirici bir işarettir. Kapitalist düzenin sonunun yaklaştığını gösterir. Bu bakımdan De Gaulle politikası bir yerde emperyalist kervanın başı ABD'ye darbe indirdiğinden, Millî Kurtuluş hareketleri bundan yararlanacaktır.

Amerikan Seçimleri

Kasım ayında yapılacak Başkan seçimleri için Demokrat Partinin New — York Senatörü Robert Kennedy de adaylığını koymuş, böylece Demokrat Parti içinde aday sayısı üçü bulmuştur: Johnson, Mac Carthy ve Kennedy.

Kennedy, Vietnam politikasını değiştirdiği takdirde kendisine karşı çıkmayacağını Johnson'a duyurmuşsa da, Johnson bu «siyasî pazarlığı» reddetmiştir. Kennedy, Başkan adaylığını dört nedene bağlamaktadır:

Mihri Belli ve Vahap Erdoğdu Tutuklandı

Mihri Belli

Vahap Erdoğdu yakın arkadaşı Ahmet Say ile birlikte.

Mihri Belli Kimdir?

Mihri Belli, Trakya Müdafaai Hukuk Cemiyeti üyesi ve 1. devre milltevekillerinden Av. Hayrettin Belli'nin oğludur. 1916 doğumludur. Amerikada iktisat öğrenimi yapmıştır.

Missisipi Üniversitesinden mezun olmuştur. Amerikada bulunduğu yıllarda, işçi sınıfı hareketlerine bilinçli olarak katılmış; zenciler, Çinliler; diğer Asyalı ve Afrikalı işçilerle ilişki kurmuş, onların bilinçlenmesi yolunda çaba göstermiştir.

II. Dünya Savaşının başlaması ve Almanların Balkanlara yürümeleri üzerine, daha sürdürmeye niyetli olduğu çalışmalarını yarıda keserek faşizme karşı direnmek üzere, Türkiye'ye dönmüştür. En keskin vatansever görünenlerin bile, işini uydurup kapağı Amerika'ya atmanın çarelerini aradıkları bir devrede...

Askerlik görevini bitirdikten sonra, Belli, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesinde öğretim üyesi olarak görev almıştır. Aynı zamanda, bir avuç devrimcinin yayın alanı olan Tan gazetesinde çalışmaktadır.

O yıllarda, Alman faşizminin 5. kolu yoğun bir faaliyet içinde idi. Vatanı içinden fethetmek için birtakım ihanet şebekeleri kurulmaktaydı. Belli, bu duruma omuz silkecek çelebi aydınlardan değildir. İlerici gençliğin bu ihanet şebekelerine karşı çıkmasını öngören eyleme geçer.

İleri Gençlik Birliği örgütünün kurulmasına önayak olur. Faşizme karşı örgütlenme devam eder. 1945 t 80 kadar genç arkadaşı ile birlikte tutuklanır. Tutuklanmanın önemli bir kısmı, İstanbul Emniyet Müdürlüğü 1. şube tabutluklarında geçer.

Faşizmin, dünyamızı kana bulayan saldırgan orduları teslim bayrağını çekmiştir ama biz de devrimci güçler hâlâ hunharca bir baskı altındadır. 1946 demokrasicilik oyunu, işte böyle bir ortamda başlamış ve 1950 de iktidarı alan DP. CHP. nin de sağına geçmiştir. İlerici yayın organlarına, devrimcilere baskı artırılmış ve Belli, 1950 sonlarında 167 lerle birlikte yeniden tutuklanmıştır. İki yılı 1. Şubenin işkence hücrelerinde olmak üzere, yedi yıl hapis yatmıştır.

27 Mayıs 1960'dan kısa bir süre sonra, ilerici bir dergiye toprak reformu konusunda yazdığı bir yazıdan dolayı tekrar tutuklanmış, 100 gün hapis yattıktan sonra, beraet etmiştir. Belli 21 Mayısçılardan dolayı sorguya çekilmekten bile yakasını kurtaramamıştır.

Mihri Belli, her devirde gerici iktidarların ilk hedefi olmuştur. Çünkü Belli, her devirde en tutarlı, en doğru devrimci hattı benimsemiş ve eyleme geçmiştir.

Vahap Erdoğdu Kimdir?

Vahap Erdoğdu, bir köylü çocuğudur. 1938 yılının, kendisinin de bilmediği herhangi bir ayında, Malatya'nın Akçadağ ilçesinin Keller köyünde doğmuştur. Babası, beş-on dönüm kadar toprağı olan yoksul bir köylüdür. Küçük yaşta anasını yitiren Vahap, Köy Enstitülerinin Keller köyüne bağışlamış olduğu bir eğitim ocağında, Keller köyü ilkokulunda okumuş, orta okulu Akçadağ'da bitirmiştir.

Ortaokuldayken, daima iftihar listesine geçen Vahabı, yakınları «meccanen okumak üzere» devlet sınavlarına sokmuş, o da Istanbuldaki Halkalı Ziraat Okulu sınavlarını kazanarak parasız gördüğü eğitimine devam etmiştir.

1958 yılında Halkalıdan, «Ziraat teknisyeni» olarak mezun olan Erdoğdu; askerliğini Korede yapmış ve Korede kaldığı sürece; yabancı yayınları izleyecek kadar ingilizce öğrenmiştir. Sağlam bir Atatürkçü olarak yurda dönen Erdoğdu'ya; zamanın Tarım Bakanı Nedim Ökmen, «nereye tâyin edilmek istediğini» sorduğunda, şu cevabı almıştır:

— Hâkkâri'ye!.

Yurt ve dünya sorunlarına artık yakın ilgi duyan bu ülkücü tarım teknisyeni, Hakkâriye değil, Bingöl'e atanmıştır.

Erdoğduyu; daha sonraki üç yıl içinde, derebeyleri ve mütegalliberle çetin bir savaşta görüyoruz. Doğu Anadolunun zorlu şartları içinde devrimci çabasını yürütürken, bir yandan da lise sınavlarına hazırlanarak, Elâzığ lisesinin fen bölümünden mezun olmuştur. Arkasından da Ortadoğu Teknik Üniversitesinin sınavlarını kazanarak, bu üniversitenin matematik bölümüne dört yıl devam etmiştir.

1963 yılında Türkiye İşçi Partisine girmiştir. 1965 seçimlerinde Malatyada çok aktif olarak çalışmış, Malatyanın birçok köyünden büyük oy kazanılmasında etkili olmuştur.

Özellikle Akçadağın 9 köyünde TİP çoğunluğu kazanmış bunlardan biri olan kendi köyünde bütün oylar TİP'e verilmiştir.

Erdoğdu, bir yandan da parti içinde sosyalist düşünce ve eyleme aykırı davranışlara karşı çetin bir mücadele vermiş ve bu yüzden partiden ihraç edilmeyi bile göze almıştır.

Ankaradaki devrimci gençlik hareketlerinin inatçı bir militanı olarak «Türk Solu» hareketine katılmış ve dergimizin yazıişleri müdürlüğünü geçen haftaya kadar yürütmüştür.

Ve şimdi, Ankara Cezaevinin «tecrit» bölümündedir, Vahap Erdoğdu...

Yazı İşleri müdürlüğüne Ahmet Say Getirildi

18 Aralık 1967 günü Mihri Belli'nin Siyasal Bilgiler Fakültesi salonlarında aynı fakülte Sosyal Demokrasi Derneği tarafından düzenlenen «Bugünün Türkiye'sinde Devrimci Eylem Nedir?» konulu konferansı bir dizi baskı tedbirlerine yol açmış gibidir. S. Bilgiler Fakültesi Öğrenci Derneği Başkanı Uluç Gürkan'ın tutuklanması ile başlayan olaylar zinciri, Uluç'un salıverilmesinden sonra konuşmayı yapan Mihri Belli'nin daha sonra da konuşma özetini haber olarak yayımlayan Gazetemizin sorumlu Yazı İşleri Müdürü Vahap Erdoğdu'nun tutuklanmaları ile yeni bir safhaya varmıştır.

Konuşmanın kendisi değil, fakat Türk Solu Dergisinde haber olarak yayımlanan özeti soruşturma konusu olarak ele alınmış ve bu özet bilirkişiye gönderilerek mütaleşsı istenmiştir. Ankara'da yapılan bu konuşmayı incelemek için İstanbul Üniversiteisnden âmme hukuku profesörü Recai G. Okandan, Ceza Hukuku Profesörü Sahir Erman ve Sosyal Siyaset Prof. Sabahattin Zaim ortak bir rapor vermişlerdir.

Hazırlık soruşturması tamamlandıktan sonra Mihri Belli, tutuklanması isteği ile, Ankara Birinci Sorgu Hâkimliğine gönderilmis, 18.3.1968 Pazartesi günü 1. Sorgu Hâkimi Mihrı Belli'yi tutuklama kararını vermiştir. İkinci Asliye Ceza Hâkiminin onaylaması ile tamamlanan tutuklama kararı üzerine Mihri Belli derhal Ankara Cezaevine gönderilmiştir.

Avukatları 20.3.1968 günü tutuklama kararına, yetkili 3. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı nezdinde itiraz etmişlerdir.

Bu işlemler yapılırken, Gazetemizin sorumlu Yazı İşleri Müdürü Vahap Erdoğdu da aynı Sorgu Hâkimliğine çağırılmıştır. 20 Mart 1968 Çarşamba günü öğleden sonra Ankara adliyesine başvuran Vahap Erdoğdu arkadaşımız, aynı Sorgu Hâkimi tarafından verilen tutuklama kararının 4. Asliye Ceza Hâkimi tarafından onaylanması üzerine saat 17 de Ankara Cezaevine gönderilmiştir.

Vahap Erdoğdu'nun tutuklanmasına da 22 Mart 1968 günü gereken itiraz yapılmıştır. Şu satırların dizildiği ana kadar itirazların sonuçları belli olmamıştır.

İki arkadaşımızın tutuklanmasına dayanak olarak kabul edilen yazının bilirkişi raporu ilginç bir değerlendirmedir. Fakat durum ilk tahkikat safhasında olduğu için, kanunî engel yönünden şimdilik üzerinde duramıyacağız.

— Demokratlardan önemli bir grubun ülkenin iç ve dış politika alanlarında yöneldiği yoldan derin bir endişe duymaları.

— Yönetimin Asya politikasını değiştirmeye niyetli olmadığının açıkça oratya çıkması.

— Irkçılık meseleleri için yeni çözüm yollarının düşünülmemesi.

— Nixon'un Cumhuriyetçilerin adayı olma ihtimali ve Nixon'un iç ve dış politikada herhangi bir değişiklik yapmayı tasarlamaması.

Kennedy'nin adaylığını Mac Carthy desteklememiş, onunla işbirliği yapacağını vaat etmediğini bildirerek, Kennedy ile baş edecek paraya ve cesarete sahip olduğunu açıkca söylemiştir. Johnson taraftarları ise, «Hanoi bayram yapıyordur, adaylar üzerine spekülâsyon var» diye yakınmışlardır. Çeşitli eyaletlerden demokratlar ise Kennedy'i desteklemektedir. Halktan Kennedy'i tutanlar da vardır, tutmayanlar da. Güney eyaletleri aleyhtar, sol eğilimli ve liberal çevreler ise (adam yokluğunda) taraftardırlar. Jacqueline Kennedy, Senatör Kennedy'i «bütün kalbiyle», 400 milyon dolarlık Kennedy ailesi ise, «bütün cüzdanıyla» destekliyecektir. Kennedy'nin Başkan adaylığını ve bir ihtimalle Başkan seçilmesini ABD'nin reformist, liberal, demokraitk ve bir ölçüde diri güçlerinin direnişi diye yorumlayanlar vardır. Oysaki meselenin özünde emperyalist çevrelerin çatışmaları yatmaktadır. Johnson ve çevresi, emperyalizmin can çekişen ve can çekişirken başını sağa sola çarpanların sözcüleridir. Johnson politikası finans — kapitalin çaresizliğinin yansımasıdır. 1957'den bu yana, kapitalizmin genel buhranı tehlike ışıklarını yakmış ve ABD Asya, Avrupa Afrika ve Lâtin Amerika'da öyle kötü bir duruma düşmüştür ki, elinde iki ucu kirli deynek var gibidir. Eğer geri çekilirse emperyalist iktisadî düzeni yıkılır, ama geri çekilmezse de aynı şey olacaktır.

Robert Kennedy, CIA kurbanı kardeşi gibi, emperyalizmin ıslahatçısı pozundadır. Nasıl ki barışsever John Kennedy, Küba'da, Vietnam'da ve bir çok Lâtin Amerika üklelerinde karşı devrimi körükledi...

Onun için Kennedy olmuş Johnson olmuş, temelde değişen fazla bir şey yoktur.

Robert Kennedy de başka türlü hareket edemez. Bu, toplum kanunlarının zorunlu kıldığı objektif bir gerçektir ve emperyalizmin niteliği icabı bir ölüm kalım savaşının sonucudur.

Onun için Kennedy olmuş, Johnson olmuş temelde değişen fazla bir şey yoktur.

Rodezya'da İdamlar

Geçen hafta Rodezya'da Ian Smith'in ırkçı diktası, beş Afrika'lının asılmasını onayladı. İngiltere Kraliçesi 2. Elizabethin bu ölüm cezalarını müebbet hapse çevirmesine rağmen, hüküm infaz edildi. Rodezya böylece İngiltere'ye karşı isyan bayrağını biraz daha yükseltiyor, ve Kraliçeye fütursuzca karşı geliyordu. Elbetteki bir Afrika ülkeisnin, İngiltere'ye kafa tutması devrimci açıdan kıvanç verici bir şeydir. Ama ne yazık ki Rodezya'da bu işi yapanlar, bir avuç ırkçı azınlıktır. Ian Smith'in ve hempalarının amacı Rodezya halkının bağımsızlığı, kalkınması değil, beyaz sermaye çevrelerinin korunmasıdır. Bunun içindir ki «tertemiz» (!) ırkçı vicdanlarıyla, katil olsun, siyasî suçlu olsun Afrika'lı halkı ipe çekmektedirler. Sırada daha 115 kişi var.

Olayın en ilginç yanı ise emperyalist İngiltere'nin tutumu olmuştur. Asya'da halkın kanı içinde varlığını sürdüren, Amerika'nın Vietnam vahşetini destekleyen ABD kuyrukçusu İngiltere, bir anda demokrasi âşığı kesilmiş, bu «alçak» Rodezya rejimini takbih etmiştir. Elbette Rodezya'nın ırkçı rejimi yerilecektir. Ama bunu yapmak, kanlı İngiliz emperyalizmine düşmez. Afrika, Asya ve Lâtin Amerika halklarına, sosyalist ülkelere düşer. İngiltere'nin bir yandan dünya halklarını kırarken, bir yandan da Rodezya'daki Afrika'lı halk için «insan hakları» demagojisine girmesi gülünçtür.

Malaya Devrimcileri Güçleniyor

Bugün Malaya İngiliz emperyalizminin boyunduruğu altında bir ülke ise de Amerikan emperyalizmi Malaya'da yavaş yavaş İngiliz emperyalizminin yerini almaktadır. Emperyalizmin yerli ortakları ise Rahman Lee Kuan Yew kliğidir. Malaya halkı mücadelesine Millî Demokratik Devrimle başlamıştır. Genel Savaş stratejileri şehirleri kuşatmak için kırlık araziden yararlanmak, iktidarı ele geçirmek, ABD ve İngiliz emperyalizminin silâhlı karşı — devrimine silâhlı devrimci güçlerle direnmek, emperyalistleirn haksız sömürge savaşlarına haklı millî kurtuluş savaşları ile karşı koymak şeklindedir.

«Malaya Bülteni» nin son sayısında durum şöyle anlatılmaktadır:

«Malaya Millî Kurtuluş ordusu ve gerilla bölgelerindeki halk, tam bir birlik içinde kahramanca savaşarak, ABD desteğindeki İngiliz emperyalistlerinin ve Malaya kukla rejiminin saldırılarını bastırmıştır. Sene içinde emperyalistler ve kuklaları binlerce asker toplamış, Malaya — Thai sınır bölgelerine ve kuzey Malaya'daki gerilla alanlarına saldırılar yapmıştır. Ama Millî Kurtuluş ordusu yalnız silâhlı mücadeleyi başarıyla sürdürmekle kalmamış gerilla alanlarını da geliştirip güçlendirmiştir. Millî Kurtuluş Ordusu, bâkir toprakların işlenmeye açılmasında ve hükûmetin zorla el koyduğu toprakların geri alınmasında halka yardım etmiş böylece kitlelerin hayat seviyesini yükseltmiş

Düşman yönetimi altındaki şehirler ve köysel bölgeler de, Malaya Millî Kurtuluş Ordusunun azimkârlığını örnek alarak devrimci mücadelelerini hızlandırmışlardır. Eski Malaya dolarının devalüasyonuna karşı yapılan büyük gösteriler, karşı devrimcilere ağır bir politik darbe indirmiştir. Köylü kitleleri «Hükûmet topraklarını» işgal etmektedir. Bu tip toprak mücadeleleri çok yayılmış ve şehirlerdeki işçi ve aydınların da desteği kazanılmıştır. Malaya halkının hemen bütün mücadeleleri Rahman — Lee Kuan Yew kliğinin kanlı baskılarına uğramıştır. Fakat halk bu kliğin askerlerine ve polisine karşı direnmekte, emperyalizme karşı ulusal kurtuluş savaşı yolunda ilerlemektedir.

ÇOCUK MAMASINDAN HAYV

Aydınlarımız, nazari düzeyde sistem çatışmaları yapadursunlar, kapitalizmin paradan başka değer tanımayan çıkar çevreleri üretim ve tüketim maddelerine elkoymuş, alırken ve satarken kâr sağlayabilecekleri bir ticari tezgâhı Türkiye'de korkunç bir şekilde çalıştırmaya başlamışlardır.

Yeraltı ve yerüstü kaynaklarımızdan sonra, insanlar kol ve kafa güçleri ile yabancıların ve onlarla ortaklık halindeki mahalli çıkar çevrelerinin hizmetine girmiş bulunuyorlar. Bu arada, nazari düzeyde de olsa, Türkiye'de ikiliğin yaratılmış olması, çetin bir tartışmanın sürdürülmesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde, iktidar partisi mebuslarının, bir muhalefet partisi mebuslarını hırpalayıp yerde tekmelemeleri, öğretmenlere kıyılması, grevler, dis kotek havadisleri, cinayetler, velhasıl kamu oyunu oyalayıp dikkatini başka noktalara çeken bütün olaylar, çıkar çevrelerinin hoşuna gitmekte ve ekmeklerine yağ sürmektedir.

Onlar, alaca karanlıkta gemilerini yürütüp, alış-verişlerini sürdürmekten başka bir şey düşünmedikleri için, bu ortamı benimsemekte ve en iyi şekilde kullanmaktadırlar. Kurt, dumanlı havayı sever misali, çıkar çevreleri de insanların birbirine düşürdüğü, bir olayın başka bir olayla izlenip, kamu oyunun bunlarla meşgul olduğu ortamı, toplumları soymak için, en elverişli ortam olarak görür, bu koşulları yaratmaya çalışırlar.

Bir köy hikâyesi

Çilekeş ve ezilmiş Anadolu halkı, gerçekte çok şey bilir. Bir öğretmen dostumuzun, bize anlattığı bir köy hikâyesi, Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu durumu anlatmak için yararlı olacağından, biz bu hikâyeyi okuyucularımıza aynen aktarıyoruz :

— Bir köye, günün birinde, giyimli ve gösterişli birkaç misafir gelip, sokulurlar. Köylü, yüzyıllardır yaptığı gibi, onları köy odasına misafir eder, yemediğini yedirir ve ağırlamaya çalışır. Bu sırada, köyün sazlığında yangın çıktığı haberi duyulur ve bütün köylü sazlıktaki yangını söndürmek için, seferber olurlar.

Bir süre sonra, yangın söndürülür. Fakat köy odasındaki misafirlerin yanına dönen köylüler, orada kimseyi göremezler. Misafirler, köyü soymuş ve kaçıp kaybolmuşlardır.

Zamanla sazlıktaki yangının da onların bir dostu tarafından çıkarıldığı ve bunlardan üçü köye misafir olurken, birinin arkadan dolaşıp, sazlığı tutuşturduğu anlaşılır.

İşte bu köy hikâyesi, Türkiye'nin bugünkü durumunu anlatmak için nakledilebilecek en iyi bir örnektir. Köye misafir olanlarla, samanlıkta yangın çıkaranların kimler olduğunu tâyin ve tefrik etmeyi de biz, okuyucularımıza bırakıyoruz.

Sömürme düzeni

Türk halkı, 27 Mayıs İhtilâlinden sonra, çok şey öğrenmiştir. Petrollerimizin nasıl sömürüldüğü, dış ticaret oyunları, madenlerimiz, tarımsal ürünlerimiz, aldıklarımız ve sattıklarımız üzerinden sağlanan çıkarlarla, çalışmadan yaşayan iç ve dış çıkar guruplarının benimsedikleri gayri ahlâki çalışma tarzı, montaj sanayii ve bize verdiği zararlardan sonra, insanlarının kol ve kafa gücünün nasıl sömürüldüğü, çeşitli yazarlar tarafından yazılıp çizilmiş, anahatları ile kamu oyunun malûmu olmuştur.

Artık işçi sendikaları, dernekler, gençlik kuruluşları, aydın çevreler eskiden olduğu gibi, «Çıktık açık alınla, on yılda her savaştan» şarkıları söylememekte ve bu korkunç sömürü düzeninin nasıl çalıştığını öğrenip, vatandaşlara anlatmaya çalışmaktadırlar. Çünkü, içinde bulunduğumuz demokrasi düzeninde, sömürgeciyi ve onların ortaklarını Türkiye'den kovmak ve toplumun kanını emen bu parazitleri etkisiz hale getirmek için, seçmen kitlelerini uyarmaktan başka çare yok gibidir. Buna karşılık, sömürgeciler ve onların yerli ortakları, zaman zaman, samanlıkta yangın çıkararak ve bunu yapamadıkları zaman da, halkı irtica afyonu ile afyonlayıp uyutmak için, elinden geleni yapmakta, bunu temin için de avuç dolusu para sarfetmektedir.

Sürtüşmeler ve çatışmalar artıp, aslında kardeş olan insanlar, birbirine düştükçe, sömürgeciliği geçim vasıtası haline getirmiş olanlarla onların ortakları keyiflenmekte ve köy halkının bu olayla meşgul olmasından yararlanarak soygunu sürdürmektedirler.

Sınırlı düzen

Bır ülkeyi rahatça sömürebilmek ve o ülkenin çıkarlarına sahip çıkabilecek çevreleri baskı altına alarak, etkisiz hale getirmek için, sömürgeciler öncelikle o ülke halkının varlıkla yokluk, açlıkla tokluk sınırına getirilmesine çalışırlar. Empeyalist terminolojide «Marginal Düzen» diye isimlendirilmiş olan bu ortamı, biz türkçeye Sınırlı düzen olarak çevirdik. Sınırlı düzene sokulmuş toplumlarda faşist baskı, polisle, jandarma ile değil de, ihtiyaç maddeleri ile gerçekleştirilir.

Sosyal teminatı ve birikmiş paraları olmayan insanlar, işlerinden kovulmak ve aç bırakılma korkusu ile tehdit edilir, gerekiyorsa, bu yoldan cezalandırılırlar. Böyle bir düzende, çoğunluğa baskı yapmak ve beyaza siyah dedirtmek güç bir iş değildir. Gerçeği görenler bile, «Viran Olası Hanede, Evlâdü Ayâl Var» gerekçesi ile susar ve halk sazlıktaki yangını söndürürken, köyde sürdürülen soygunu görmemezlikten gelirler.

Yangın söndürüldükten sonra, önce susanlar konuşmaya başlayacak ve soygunun cereyan tarzı hakkında konuşurken, mangalda kül bırakmıyacaklardır. Fakat sınırlı düzen, onların yangın ve soygun devam ederken konuşmalarını engeller. Çünkü, aç ve işsiz kalmaktan korkmaktadırlar.

Bir ülkeye sınırlı düzeni getirenler, çoğunluğu varlıkla yokluk, açlıkla tokluk sınırına itelerken, paranın belirli bir azınlığın kasasında toplanmasına bilhassa dikkat ederler. Parayı ve imkânları elinde bulunduran bu azınlığın görevi, zaman zaman, samanlıkta yangın çıkarmak, halkı meşgul ederek, sömürgecilerin işlerini rahat görmelerine yardımcı olmaktır.

Soyguna yardımcı olanları, doyurma ve engel olmak isteyenleri aç bırakma hizmeti de bunlar tarafından yürütülür. Bu durumda, aç insanlar daha aç, yoksullar daha yoksul hale getirilir ve hattâ dünyaya getirecekleri çocukları besleyip büyütemeyeceklerine akıl erdikleri için, karıları ile bacılarına gebeliği önleyici hap yutturulmasına ve apış aralarına helezon takılmasına razı ederler. Bu işler, böylece sürdürülecek ve zaman içinde sömürgeci kısırlaştırılmış toplumun kaynaklarına el koyacaktır. Bu mümkün olduktan sonra, sazlıkta yangın çıkarma görevini sadakatle yapanlar da, o ülkeden kovulur veya emperyalistin âdi ve kirli hizmetlerini görmekle görevlendirilirler.

Uzun süre sömürülmüş ve daha sonra istilâ edilmiş ülkelerde, bu tiplere sık sık rastlamak mümkündür. Filipinler ve birçok Güney Amerika ülkelerinde uygulanmış olan bu metodun artıklarını ve yaşantılarını, artık dünya biliyor ve tanyor.

Sınırlı düzende İnsan ve hayvan

Sınırlı düzene sokulmuş ülkelerde, toprak, hayvan ve insan açtır. Belirli bir azınlığın, lüzumundan fazla beslendiği için, doktora başvurup, zayıflamak için çare aradığı bu çeşit toplumlarda fakir insanların ve hayvanların memelerinden süt akmaz olur.

Aslında toprak aç olunca, hayvanın; hayvan aç olunca da insanın tok olması beklenemez. Fakat ortam böyle de olsa, görevleri; samanlıkta yangın çıkarmak olanlar, aydınları tahrik için her şeyin yerinde ve yolunda olduğunu savunurlar. Kendileri de inanmadıkları halde, refahtan ve nurlu ufuklardan söz ederek halkı aç karnına yaşamaya zorlarlar.

Örneğin, bizim Türkiyemizde, bir inek, bir yılda ortalama olarak 420 kilo kadar süt vermektedir. Çünkü açtır. İneklerin bu hale düşmeleri, aslında toprağın açlığından menşe alıyor.

İnekler süt vermeyince, analar süt içemiyecek ve analar süt içemeyince, sütleri kesilecek ve çocuklar aç kalacaklardır. Oysa ki hayvanın iyi doyurulduğu komşu ülke İsrail'de; bir inek, yılda ortalama 4300 litre süt verebilmekte ve durum böyle olunca, analar ile çocuklar da bol bol süt içebilmektedirler.

Bir toplumda ineklerin memesinden süt akmıyorsa, anaların memesinden de süt akmıyacaktır. İşte bu ortam, sömürgeci çevrelerin, durumu daha da istismar ederek, para kazanabilecekleri ve insanları apış aralarına helezon yerleştirmelerine razı edebilecekleri bir ortamdır. Bu ortamı yaratmak için, emperyalistler, uzun yıllar sabırla çalışır ve adım adım ilerlerler. İşte, Türkiyemizde, uzun ve sabırlı çalışmalardan sonra, anaların ve ineklerin memelerinden süt akmayan bir ülke haline getirilmiş ve bu ortam gerçekleşince, yabancı ülkelerde imal edilerek, geri ülkelere satılan düşük kaliteli mamalar ile hayvan yemlerine karıştırılan pahalı vitaminler için pazar olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Hayvan aç olunca

Türkiye'nin insanları ve toprağı gibi, hayvanı da açtır. Veterinerlerin «Birinci Hayvancılık Kongresi» nde, açık ve seçik olarak dile getirdikleri bu gerçeğin şahidi ve muhatabı olmamak için, kongre süresince İzmirde incelemelerde bulunan Tarım Bakanı Dağdaş, bunun tam aksini iddia etmekte ve ülkemizde toprağın, hayvanın ve insanın aç olmadığını savunmakta ise de, sırası gelince; bunun tam aksini iddia etmiş ve söyledikleri çelişmelerle dolu bir zatın, bu iddiasına inanmak ve gönlü olsun diye, onun konuştuğu gibi tutarsız konuşmak, bilime hakaret etmek olur.

Esasen, Türkiye'de toprağın, hayvanın ve insanın aç olduğu tartışma konusu yapılamıyacak kadar âşikâr bir gerçektir. Ziraat Fakültesi Öğrenci Derneği başkanı da tarımsal öğretimin 120. yıldönümü dolayısiyle yapılan törende, bu gerçeği, Bakanın yüzüne söylemiş ve bunu söyledikten sonra, başka bir şey söylemeye lüzum görmemiştir.

Her yıl kış aylarında, özellikle doğu illerinde binlerce hayvan açlıktan ölür veya açlık dolayısiyle hastalıklara direnemediklerinden hastalanır, verimden kaybederler. Bu yıl da, alelusül bu olaylar cereyan etmiş ve güney doğuda açlığa dayalı kılkurdu invazyonları büyük telefata sebep olmuştur.

Hayvan sahipleri, kılkurdu için ilâç bulamamakta ve bunun için eczanelerin önünde kuyruğa girmektedirler. Fakat zavallı halka hastalanan hayvana ilâç vermenin köklü bir çare olmadığı öğretilmemiş ve öncelikle hayvanını doyurması gerektiği anlatılmamıştır. Bundan dolayı, hastalanan hayvanlara verilen ilâç da yabandan geldiğinden, ülke bu yoldan da sömürülmekte ve insanları hasta yatağında bile ilâç üzerinden sömüren ilâç şirketleri ile, onların Türkiye'deki ortakları daha fazla kazanmaktadırlar.

Bir tarım ülkesi olan Türkiye'de, ilk okullardaki çocuklar, CARE teşkilâtı tarafından hibe yolu ile verilen yavan süt tozları ile beslenmektedirler. Bu süttozlarının bayat olmaları dolayısiyle, Ege'de pek çok ilkokul öğrencisi zehirlendikten sonra, dağıtım muvakkat kaydiyle durdurulmuştur.

Zonguldaktaki işçiler, Dünya Sağlık teşkilâtı tarafından verilen bayat konservelerden iki defa zehirlenmişlerdir. Türkiye, margarin imalâtında ilkel madde olarak kullanılmak üzere, bol miktarda soya ve pamuk yağı ithal etmiş, dünyanın en çok tahıl tüketen ülkesi olmasına rağmen, Amerikanın üretim artığı tahılı Türkiye'ye satılarak halka verilmiştir.

Şu günlerde, tek taraflı ve tahılla yağa dayalı proteinsiz beslenme dolayısiyle sütü kesilen anaların, çocuklarını besleyebilmeleri için, piyasayı Amerika ve Avrupa'dan ithal edilen çeşitli çocuk mamaları kaplamış bulunuyor. Bu mamaların fiatları normal gelirli bir babanın bile satın alamıyacağı kadar pahalıdır ve bazan bir bebeği beslemek, anasını beslemekten çok daha pahalıya malolmaktadır.

Oysa ki, öncelikle hayvanları beslemek ve bunlardan bol süt almanın yollarını bularak, analara süt içirmek ve çocukları en besleyici besin olan ana sütü olabilir. Fakat Türkiye'yi ve Türk halkını sömürmek için, çok dolambaçlı yollardan giderek, sömürü düzenini hazırlamakta mahir olanlar, Bakanlıklara yerleştirdikleri uzmanlar ile istediklerini gerçekleştiriyor ve hayvancılığımızın ilerlemesini baltalayıp engelliyorlar.

Hayvancılık gelişemeyince, insanlar, yedisinden yetmişine kadar dengesiz beslenmekte, gizli açlığın eline düşerek hastalanmakta ve hastalanınca da ilâç firmalarının ülkedeki kârı ile yerli ortakların komisyonları artmaktadır. Çocuğunu aç bırakıp, hastalanmasına razı olmayanların yapacakları iş, pahalı ithal malı mamaları alıp, çocuğu bununla beslemek olabilir. Böyle davranıldığı zaman, mamalar üzerinden, bu yapılmazsa, çocuk hasta olacağından, ilâçlar üzerinden soyulmaya razı olmak lâzımdır. Çünkü, başka kurtuluş çaresi yoktur.

Bu sömürüye devam ve tahammül edemiyenler ise karılarını, gebeliği önleyici hap yutturmak veya rahmine helezon taktırmaya razı olmak durumundadırlar. Böyle hareket edildiği takdirde, insanlara helezon parasız takılmakta gebeliği önleyici hap parasız verilmektedir. Çünkü asıl amaç, çocuk yapmayı bir külfet haline getirerek, insanları kısırlaştırmaya razı etmek ve bu suretle 20 yıl sonraki Türkiye'yi sahipsiz bırakarak kaynaklarına el koymaktır.

Çocuk yapmanın ve çocuk büyüt-

ALTINA HÜCUM II

GEÇİCİ ÇARELER

Amerikan ekonomisinin bünyevi hastalığının yansımasıyla dünyanın heyecanla izlediği altın krizi, ateşi söndürmekten çok. dumanı gizleyen tedbirlerle önlenmiş gibi görünüyor. Aslında önlenen bir tehlike yoktur. Doların başındaki dert atlatılmış değildir. Olanlar şudur:

Amerika'nın hastalıklı ekonomisinde, onun tediye (ödeme) gücü zayıflığından yararlananların başında gelen Almanya, İsviçre gibi kapitalist sömürünün en büyük yararlanicnlarn, Atalist sömürünün en büyük yararlanıcıları Aaksine Amerikanın emrine altın ve döviz rezervlerini hazır kıldılar. Bu ülkeler, Amerikan hegemonyası arkasında kapitalist düzenin devamında yarar gören ülkelerdir. Amerika denilen dünya jandarmasına (!) karşı maddi ve mânevi borçlarını ödediler. Ama olanlar, gerçeğin sadece bir parçasıdır. Diğer parçası ise gerçeğin bir zorlaması olduğundan sadece bir zaman sonra, hem de kısa bir zaman sonra, su yüzüne çıkmakta gecikmiyecektir. Çünkü; Amerikan ekonomisini, ileri kapitalist bir ekonomi olarak sürüklendiği büyük ve derin uçurumdan, daha küçük ekonomiler kurtaramıyacaklardır. Kısa süreli ve bir devin yuvarlanışına daha küçük yaratıkların direnip engel olması anlamındaki tedavi dışında, Amerikan ekonomisi de kendi içinde derlenip toparlanma çabalarına girmiştir.

Başkan Johnson, talebi kısıcı adımlar atarak dış ödeme güçlüklerini çözeceklerini, hiç olmazsa bir süre, bu konuda rahat edeceklerini söyliyen danışmanlarının öğütlerine uyarak, talebi kısıcı tedbirlere başvurmuştur. Bunun başında, faiz hâdlerinin artırılması ve gelir vergisinin ve diğer vergilerin artırılması geliyor. Bu tedbir, Keynes'ci ekonominin «İşler durgunlaşınca para sürersin, fiatlar tehlikeli bir şekilde artarsa, parayı çekersin» şeklindeki temel düşünce çizgisine uygundur. Ancak, bu düşünce çizgisinin doğruluğu bugün için ispatlanmış değildir. Konuyu daha iyi anlamak için, kapitalist ekonomideki hareketleri kısa bir incelemeye tâbi tutmak gerekir.

Bu ekonomide, bir dönemlerle düzenli olarak dalgalanmalar vardır. Her 7, ya da 11 yılda ekonomi bunalımlara düşer. Bunu önlemek için, Keynes'ci, yani bunalım zamanları mallara olan talebi suni olarak şişiren, fiatların başını alıp gittiği zamanlarda ise, talebi kısan öğütler, bir ölçüde yarar sağlar. Ama kapitalist ekonominin bir de bünyesinde eksik talep yaratmasından ileri gelen bir hastalık vardır. Bu hastalık için yukarıdaki çareler bir iş görmemektedir. Kapitalist ekonomi bilgin ve uzmanları, bilerek bu iki çeşit hastalığı birbirleriyle karıştırırlar. Ekonominin bünyesinden gelen eksik-talep bunalımını, dönemsel bunalım ve hareketlerle karıştırırlar. Gûya dönemsel (Cyclique) harekete karşı alınan tedbirlerle enflâsyon, ya da bunalımların atlatılacağını, ya da atlatıldığını ileri sürerler...

Gerçek bu değildir. Kapitalist ekonomi, dönemsel yani 7-11 yıllık bunalımların da, bünyeden gelen eksik talep hastalığının da çarelerini bulmuş değildir. Dönemsel bunalımlarda, suni talep ekonomiye şırınga edilmekte, bir süre durgunluk ve bunalım önlenmekte, ancak bunun sonucu ortaya bir fiat şahlanması (enflâsyon) çıkınca, bunun önlenmesi için, piyasadan para çekilememektedir. Çünkü piyasadan para çekilince, kapitalist ekonominin eksik-talep hastalığıyla; ekonomi denge yerine, durgunluğa dönmektedir.

Başka bir anlatış şekliyle, kısa dönemli bunalımların çözümlenmesi için, ileri sürülen Keynes'ci çözüm yolunun karşısına, kapitalizmin kendi bünyesinden gelen bir zayıflık karşı koymaktadır. Buna bir benzetme gerekse, bünyesinde şeker hastalığı olan bir bünyenin, fazla beslenme gereken bir hastalığa yakalanması gibi, tedavisi zor bir durumdur.

Geçen sayıdaki yazımızda da anlatıldığı üzere, Amerikayı ve kapitalist ekonomiyi kurtaran 1939 da II. Dünya Savaşı, 1950 lerde Kore savaşı, 1960 larda ise Vietnam savaşı olmuştur. Keynes'ci reçete, sadece bu çarelerin bünyeye uygun dozlarda şırıngasını sağlamış, sayısal incelemeleri ekonomide daha da geliştirerek yanlış uygulamaların zararlarını önlemiştir. Yoksa sistemin kendi eksikliklerini asıl tedavi eden saldırgan, emperyalist bir politikanın, kapitalist ekonomiye sağladığı imkânlarla, az gelişmiş ülkelerin dış ticaret yoluyla sömürülmesidir. Yâni masallar vardır, devlerin yaşaması için çocuklar kurban edilir, kapitalizm işte böyle bir dev oldu, kurbanlarla besleniyor.

Türk basınında bu konuda en önemli yazı olarak, Milliyet gazetesinde sayın Kenan Bulutoğlu ağırlığı mal ve sermayenin uluslararası hareketlerine veren değerli bir incelemesi çıktı. Radyodaki açık oturumda da, Bulutoğlu yine bu konu ve özellikle az gelşmiş ülkelerin altın-dolar sistemi karşısında uğradıkları haksızlıklar üzerinde durdu.

İnceleyicinin konuya olan üstün hâkimiyeti ile, son altın bunalımının bir önemli yüzü aydınlanmış oldu. Ancak az gelişmişlerin dış ticaretteki dertleri ve uğradıkları haksızlıklar sade bu değil ki... Bu konu apayrı ve yeni gelişmeler içinde genişliğine ele alınması gerekli bir konu. Sayın Bulutoğlu hüviyetindeki ciddi bilim adamlarından, bu konularda da yazılar beklemekteyiz.

A.B.K.

...AN YEMİNE

Beslenme Uzmanı -

Doç. Dr. Osman Nuri KOÇTÜRK

menin böylesine masraflı ve külfetli olduğunu yaşıyarak öğrenen genç evlilere, çocuk yapmama usullerini, kapısına kadar gider öğretir ve ilâçları da arasız verirseniz, cahil kişileri kolayca kandırabilir ve Türkiye'yi sahipsiz bırakacak «Doğum Kontrolü» nü uygulamakta güçlük çekmezsiniz. Savaş meydanlarında erkekçe döğüşerek, Türklerin kökünü kazıyamıyacaklarını iyi öğrenmiş olanlar, şimdi savaşı anne rahmine nakletmiş bulunuyorlar.

Silâhla yıldırılamıyan Mehmet, şimdi doğum kontrol hapı ile ana rahmine düşmeden yok edilmekte, buna elverişli ortamı hazırlamak için, hayvancılığımızdan, mama ve ilâca kadar, her şey vasıta edilmektedir.

Hayvan yemi

Halkımızı besin maddeleri üzerinden hayli kazıklamış ve bu yoldan sağladığı para ile nüfuzunu geliştirip, diğer kaynaklarımıza el koymuş olan Amerikalı dostlarımız ve yabancı çevreler, şu günlerde yeni bir oyun eşindedirler: İç çıkar çevreleri ile dış çıkar çevreleri koalisyonu, şimdi de hayvan yemlerini ele almışlardır. Margarinden, gazozuna, giysisinden ilâcına kadar, ihtiyaçları yabandan gelen ihtiyaç maddeleri veya yabancılarla ortaklık halindeki tesislerde işlenmiş mamuller ile karşılanan Türk insanından sonra, Türkiye'de dünyaya gelmiş olan atlar, inekler, koyunlar, horozlar, tavuklar, hattâ kanaryalar bile, artık yabancıdan sağlanan vitaminler katılmış yemlerle beslenecek ve bu hayvanlar, bu yemlerle beslendikçe, hayvanların kendileri değil, bu yemleri imal eden firmaların gerçek sahipleri ile onların Türkiye'deki ortakları semireceklerdir.

Zavallı Türk halkı, son kademede bir de hayvan yemi üzerinden kazıklanacağı için, hayvancılığımızın kalkınması da artık Tanrı'ya kalmış olacaktır. Devletin kurduğu yem sanayii, yabancı yönetimi altındaki yem endüstrisi karşısında, fazla direnemiyeceği için, yeni teşebbüsün bu kesimdeki devletçiliğin sonu olacağını biz önceden söylüyoruz.

Türkiye 1. Hayvancılık Kongresinde, bir firmanın kongre üyelerinin eline tutuşturduğu ve bu arada bize de verilen süslü ve hayli dikkati çekici bir broşürden, şunları öğreniyoruz:

★ - **Türkiye'de veteriner ilâçları ve yem maddeleri imal edip satan «ABİC» isimli bir firma kurulmuştur. Firmanın geniş adı «Vitamin Yem Sanayii Anonim Şirketi» dir.**

★ - **Bu firma, kuş sütü eksik her şeyi yapmakta ve veterinerle, hayvan sahiplerinin ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmaktadır. Vaktiyle Amerikan Soya Birliği de çok iyi niyetlerle Türkiyede bir temsilcilik açmış ve halkımızın yağ ihtiyacını karşılamak üzere dostça hizmete sokulmuştu amma, beş yıl sonra, zeytinyağcılığımızın mahvedildiğine ve Türkiye'nin margarin tüketen bir toplum haline getirildiğine şahit olduk.**

★ - **ABİC'in (Nifulidon) adlı, suda dağılan tozu, sığır, domuz, keçi, kedi ve köpeklerin barsak iltihaplarına, civcivlerin, tavukların, hindilerin çeşitli hastalıklarına iyi gelmektedir. Bunun 100 gramlık kutusu perakende 850 kuruş, 250 gramlık kutusu ise 20 TL. dır. Hayvanlarınız için «Anti-Stress Formula» ismi altında tertiplenen bir formül, tavuklarda keyifsizlik, düşkünlük gibi halleri gidermekte ve onların neşeli olmalarına yardım etmektedir.**

İçinde vitaminler vardır. Halk isterse açlıktan kırılsın, hayvancılar hayvanlarına iyi bakmalı ve ithal malı vitaminlerle onların sağlığını ve neşesini korumak için, Anti Stress Formula'yı kullanmak gerekir.

Bu ilâcın polietilen torbalardaki 2,5 kiloluk paketleri 42 TL. dir. Opigal-5 ve Opigal-50 ilâçları ile hayvanlarınızın bit ve pirelerini temizleyebilirsiniz. Bu ilâcın 250 gramlık kutusu 18 lira ve 500 gramlık kutusu ise 3 liradır. Büyük paketi alırsanız kârlı çıkarsınız.

İlâçlar üzerinden böyle bir programla Türk halkına ve hayvancılığına yararlı olmaya karar vermiş olan ABİC firması, hastalanan hayvanları pahalı ilâçlarla tedavi etmenin yeterli olmıyacağını görmüş ve insancıl hislerle hayvanlarımızın yem ihtiyacını da karşılamak için, vitaminli yemler hazırlamıştır.

20. asrın ikinci yarısında, insanlardan sonra, hayvanların da vitamin ihtiyacını karşılamak gerekmektedir ve kalkınan Türkiye'nin hayvanları, bu koşullar altında beslenmeye hak kazanmışlardır. ABİC firmasının memleketçi yerli ortaklarına, ülkemiz hayvanlarına bu ortamı hazırladıkları için, ne kadar teşekkür etsek azdır.

Tavuklarımız, ABİC yemleri ile beslendikleri zaman, daha çok yumurta verecek ve Anti Stress-Formula sayesinde üzüntüden kurtulacakları için, mutlu bir hayat yaşıyacaklardır. Tavuklar mutlu oldukça, bu yemleri satan firma ortaklarının da mutluluğunun artacağından hiç şüphe etmiyoruz.

ABİC tavuklarla yetinmemiş, süt inekleri, buzağılar için de bazı lezzetli ve besleyici yemler hazırlamıştır. Bu yemler (Vita-Yem) ismi taşımaktadırlar ve halkımız Vita'yı iyi bildiği için, yakında (Vita-Yem) in de ne olduğunu hayvanlarımız öğreneceklerdir.

İnsanların, sabah akşam bulgurla beslendikleri ve çok zaman bunu da bulamayıp sakıncalı olduğunu bilerek veya bilmeyerek ilâçlı tohumluk buğdayı ekmeklik buğday olarak kullanıp zehirlendikleri, fink yiyip sakatlandıkları bir ülke olan Türkiye'de; 100 çeşide yakın vitaminli yem hazırlanmıştır. Et piliçlerinin yemi ayrı, civcivlerin yemi ayrı, Vita-Yem yumurta yemi ayrıdır.

Vita-Yem No. 96 ise, kuzu besi yemidir. Kuzuları bununla beslerseniz, çok daha iyi netice alırsınız. Vita-Yem No. 95 süt veren koyunlar içindir. Gebe inekler ve süt veren inekler, gelişmekte olan danalar için ABİC vitaminli yem sanayiinden parayı saydığınız takdirde istediğiniz kadar yem alabilirsiniz. Türk ekonomisine ve Türk hayvancılığına büyük hizmetler yapmaya kararlı olduğu anlaşılan ABİC vitaminli yem sanayii, ilâçların fiatlarını, broşürlerde açıkladığı halde, yemlerin fiatlarına pek değinmemiştir. Muhtemelen, yemler de öncelikle mahalli üretimi baltalamak ve devlete ait yem sanayiini göçertmek için, ucuza satılacak ve daha sonra da tekel kurularak hayvanlar ve hayvancılar mümkün olduğu kadar kazıklanacaklardır.

ABİC, Türkiye'de imal edilemiyen vitaminler, ilâçlar ve diğer katkı maddeleri için, dışarıya istediği kadar dolar çıkarabilecek ve bu yoldan kârını transfer imkânı da bulacaktır.

Toprağı aç, insanı aç ve hayvanı aç Türkiye'de yöneticilerimizin buldukları çareler ve 2000 yılında Türkiye'de 100 milyon insanı beslemek için hazırladıkları Makro-Plân'ın ayrıntıları gün geçtikçe gün ışığına çıkmaktadır. Bu plâna göre :

— Aç olan toprak, yabancı ülkelerden ithal edilecek kimyevi gübre ile doyurulacaktır.

— Aç olan hayvanlar, ABİC firması ve bezlerinin yabancı ülkelerden ithal ettikleri vitaminlerle hazırlanmış yemlerle besleneceklerdir. Hasta olurlarsa, bunlar gene yabancı ülkelerden ithal edilmiş ilâçlarla şifaya ulaştırılacaklardır.

İnsanları beslemek için, ya yabancı ülkelerden tahıl ve yağ ithal edilecek, yahut da Türkiye'de Sonora-64 buğdayı üretilecektir. Bu buğdayı gübrelemek için, gübre dışarıdan gelecektir. Buğdaya ârız olacak haşereleri, tarım ilâçları ile öldürecek ve bu ilâçları kontrol altına almadan kullanmanın âkibetlerinden söz etmiyeceğiz.

İnsanı, hayvanı ve toprağı uzaktan beslemek ve karşılığı dolarla ödenen besinler veya besin yapıtaşları satın alabilmek için dolara ihtiyaç vardır. Bir tarım ülkesi olan Türkiye'de toprak, insan ve hayvanı beslemek için dolar harcanacak olursa, bu doları sağlamak için de borçlanmaktan başka çare kalmamaktadır.

Bu yolda hareket edip, boğazına kadar borca gömülen ülkeler ise, önce insanlarının kol ve kafa güçlerini, başka ülkelerin emrine vermek ve daha sonra da tüm olarak bu ülkenin yönetimi altına girmek zorunda kalırlar. İşte Türk solcularının nazari tartışmalar ve birbirlerini kötülemekle, zaman kaybettikleri şu günlerde, elin oğlu, çocuğumuzun mamasından, hayvanımızın yemine kadar her şeyimize böylece el atmış, analarımızı ve bacılarımızı kısırlaştırmak ve kökümüzü kazımak için de tertiplere girişmiş bulunuyor.

Böyle bir ortamda, Türk solcularına, milliyetçi ve vatanperver Türk aydınlarına düşen iş, salonlarda kafayı çekip dedikodu yapmak değil, bu meselelere akıl erdirmek ve halkın aklını da erdirmek olabilir. Çünkü, demokratik düzen içinde, bundan başka kurtuluş çaresi yoktur ve bağlı olduğumuz Anayasa, bize bu görevi vermektedir. Bu gerçekler görülmez de, ilkenin insanından, doğal kaynaklarından sonra, hayvanları da bir sömürü aracı olarak kullanılmaya devam edilecek, sağlıklılar yiyecekleri ve hastalar ilâçları üzerinden kazıklanırlarsa, bilinen veya bilinmeyen hiçbir formül kurtulmamız için yeterli olamıyacaktır.

ABİC üzerine yan bilgiler

ABİC'i kuranlarla yönetenlerin asıl amaçlarını daha açık bir şekilde öğrenebilmek için, açıklamalarımızı, yetkililerden edindiğimiz yan bilgilerle donatmak gerekiyor:

— ABİC, 6224 sayılı kanunla plânlamadan geçmesi ve plânlama makamlarınca tasvibi gereken bir firma olmasına rağmen, plânlamanın haberi olmadan kurulmuş bir yabancı sermaye kuruluşudur.

— ABİC, plânlamadan geçmediği halde, Maliye Bakanlığından döviz müsaadesi almıştır.

— ABİC, tesislerini Devlete ait yem sanayi tesislerinin bulunduğu merkezlerde kurmakta ve imal edeceği yemleri, yerli yemlerden daha ucuza satmayı karar altına almış bulunmaktadır. Bu karar, Türk halkı ile hayvanlarına duyulan bir saygı ve sevgiden çok, yerli yem sanayiini göçertmek için alınmıştır.

1963 yılında 17 bin ton yem imal edip satmış, bu miktarı 1967 de 70 bin tona kadar çıkarabilmiştir. Yerli yem endüstrisinin de eleştirilebilecek pek çok noksanları olmasına rağmen, bunun zamanla doğru yolu bulması ve hayvancılığımıza gerçekten hizmet etmesi bekleniyordu.

Şimdi, ABİC firmasının ilk işi, mahalli yem sanayiini toz etmek olacaktır. Ve ABİC yöneticileri bunu sağlamak için, en emniyetli yolun, yemlerini başlangıçta ucuz satmak olduğunu bilmektedirler.

Okuyucularımızın hatırlıyacağı gibi, margarinler de ülkemize ilk girdiklerinde mahalli yemeklik yağ üretimini baltalamak için, margarini 430 kuruşa satmayı denemişler ve bu yoldan başarıya ulaşmışlardır.

Margarinler yerli yağ ve zeytinyağ üretimine ne yaptılar da, ABİC'in de hayvancılığımıza aynı şeyleri yapabilmesi için tesislerini devlete ait yem tesislerinin kurulduğu mahallerde kurması ve yemi daha ucuza satması gerekmektedir.

Hayvanlar, ya ABİC yemlerini yiyerek bir burjuva hayatı yaşıyacak ve verimleri ile yemlerinin karşılığını ödeyemedikleri için sahipleri tarafından mezbahaya gönderilerek kesilmeyi göze alacak, yahut da yerli yemleri yiyerek karınları doymadığından hastalanacaklardır. Hastalandıkları takdirde, hayvanın sahibi gene ABİC firmasına başvuracak ve ilâcın fiatının, hayvanın maliyetini aştığını görünce, aklına hayvanını mezbahaya göndermek gelecektir. Böyle bir ortamda, kanaryasından insanına, toprağından bebeğine kadar, yabancı ülkelerden beslenmeye ve hastalananları da pahalı ilâçlarla tedaviye mecbur kalacak olan Türk toplumunun sonunun ne olacağını bugünden kestirmek zordur. Bize kalırsa, bu son hakkında bazı tahminlerde bulunulabilir:

Çocuğunu besleyemiyen, karısına helezon takacak, hayvanını besliyemiyen mezbahaya gönderecek ve bu suretle Türkiye dikensiz gül bahçesi, Avrupa'nın turizm merkezi haline gelecektir.

Turistik otelleri bizim verdiğimiz vergi ile inşa edip, sahil yolu inşa ederek ülkeyi turizme daha elverişli bir hale getiren yöneticilerimize, herhalde bizlerden ve bizlerin çocuklarımızdan çok, Türkiyede iyi bir tatil geçiren Avrupalı ve Amerikalı turistler dua edecekler ve ruhlarının şâdolması için Tanrıya niyazda bulunacaklardır.

Zinde kuvvetleri, memleketçi güçleri, Atatürk gençliğini, Türk solcularını ve milliyetçilerini uyarırız. Sazlıktaki yangınla meşgul olmayınız ve zaman kaybetmeyiniz. Köyü soyuyorlar, hayvan ahırlarını bile ihmal etmiyorlar. Müstevlilerin bir elleri yorganın altında, bir elleri hayvan ahırlarındadır, uyanın ...

ULUSAL AÇIDAN

NATO'YA NİYE KARŞIYIZ?

İlhami SOYSAL

Yazının başlığında ortaya koyduğumuz soruyu en sonda, söyleneceği en evvel söyliyerek cevaplandıralım :

Biz inanıyoruz ki, NATO Türkiyeyi korumamakta, tam aksine Türkiye NATO'yu, daha da doğrusu Amerikayı korumaktadır. Geçmiş için birşey demeyiz ama, bugün için NATO, Türkiyenin sırtında bir kamburdur. Türkiye NATO'ya, NATO'dan aldığından çok daha fazlasını ödemektedir. NATO, Türkiyenin sömürülmesinin sürmesinin araçlarından biri durumundadır. Türkiye NATO'da olmasa, kendisini millî gücü ile, hem Doğudan hem de Batıdan gelecek saldırılara karşı korumak imkânına sahip olabilecektir. Oysa, NATO'nun varlığı, Türkiyenin NATO içinde olması, Türkiye'yi şeklen Doğudan gelecek bir saldırıya karşı korur gibi gözükürken, Batıya ve Batının bugünkü güçlü emperyalisti AMERİKA'ya karşı savunmasız bırakmaktadır.

Diyeceksiniz ki, delilin var mı?
Bir tanesini söyliyelim:

Söylentilere göre NATO, Doğu Blokundan gelecek saldırılara karşı Türkiye'yi koruyacak bir kuruluştur. Değil mi? Peki, acaba NATO, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği ile Türkiye arasındaki meselelerde işler mi?

Bu konudaki soruya en iyi cevabı, Amerika Birleşik Devletlerinin Başkanı Johnson, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Başbakanına gönderdiği bir mektupta vermiştir. Johnson, basına da açıklanmış olan bu mektubunda soruya gayet açık cevap vermektedir: Hayır!..

Olayı hatırlayın. Kıbrıs'ta, Yunan ve Rum yöneticileri, Türk toplumuna karşı bir soy kırımı (Genoside) hareketine girişmişlerdir. Kıbrıs Cumhuriyetinin ve bu Cumhuriyetin iki uzvundan biri olan Kıbrıs Türklerinin koruyuculuk sıfatı olan Türkiye Cumhuriyeti de, Kıbrısa, andlaşmaların verdiği yetki gereğince bir çıkartma yapma hazırlığına girişmiştir. Büyük NATO müttefikimiz Amerika, nasıl olmuşsa olmuş, Türk Hükümetinin bu çok gizli «çıkarma» kararını öğrenmiştir. Nasıl olmuşsa olmuş diyoruz, bu lâfın gelişi. Yoksa nasıl olduğu gayet açık. NATO sayesinde, Türkiye'de, Amerikalılardan habersiz nefes almak imkânımız bile yoktur. İçişleri Bakanı Faruk Sükan'ın, «Biz, solcuların nasıl nefes aldıklarını bile izliyoruz» lâfları, aslında bir palavradır. Böyle bir izleme vardır, doğrudur ama, bu marifet, Faruk Sükan'ın «zehir hafiyelerine» değil, Amerikanın Türkiyedeki ajanlarına aittir.

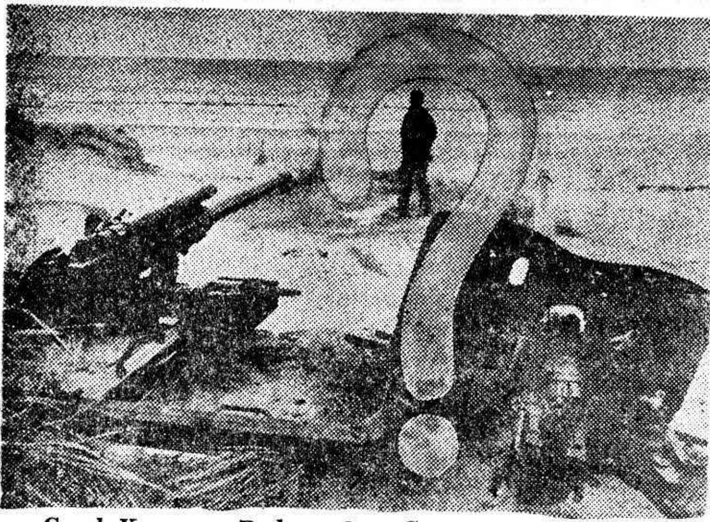
Evet, lâfı dağıtmadan gene konuya gelelim. Başkan Johnson, Türkiyenin Kıbrısa çıkarma yapacağı askerî sırrını öğrenir öğrenmez, devrin Başbakanı İsmet İnönü'ye bir mektup göndermiştir. Bu mektuptaki şu satırları birlikte bir daha okuyalım:

«Türkiye tarafından Kıbrısa yapılacak bir müdahele, Sovyetler Birliğinin meseleye doğrudan doğruya karışmasına yol açabilir. NATO müttefiklerimizin tam rıza ve muvafaktleri olmadan, Türkiye'nin girişeceği bir hareket neticesinde ortaya çıkacak bir Sovyet müdahalesine karşı, Türkiyeyi müdafaa etmek mükellefiyetleri olup olmadığını müzakere etmek fırsatını bulmamış olduklarını takdir buyuracağınız kanaatindeyim...»

Evet!. Başkan Johnson, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Başbakanına aynen böyle yazmıştır. Bu sözlerin anlamı açık. NATO'nun Başkomutanlığını elinde tutan Amerikanın, NATO Başkomutanının da üstündeki kişisi, «Sovyetler Birliği, bizi tehdit eden bir harekete girişmedikçe Türkiyeye istediğini yapar, biz de karışmayız.» demektedir. Türkiye, Sovyetler Birliğinin bir saldırısına uğrayacak, Amerika ve öteki NATO müttefiklerimiz de durup bakacaklar. Bakalım bu saldırı kendilerine matuf bir hareket midir, değil mi? Önce bunu kestirecekler, sonra aralarında toplanacaklar, şayet saldırıyı kendilerinin de zararına bir saldırı diye kabul ederlerse oturup konuşacaklar. Onbeş NATO üyesi arasında oybirliği sağlanırsa Türkiye'yi korumak için harekete geçecekler. Hani, kışın başında açlıktan nalları diken merkebin başına geçip de, «ölme eşeğim ölme, yaz gelsin de sana yonca biçip yedireyim» diyen Nasreddin Hocanın hikâyesi gibi birşey...

Bu böylece bilinecek ve sonra da, NATO, Türkiyeyi Doğu Blokundan gelecek bir saldırıya karşı koruyor diye teselli bulunacak... Olmaz böyle komedi. Bunun adına, NATO Türkiyeyi koruyor değil, Türkiye NATOnun bir ileri karakolu olarak Amerikayı koruyor denir. Günümüzün modern savaşlarının üç beş gün içinde kesin sonuçlara ulaştığının en son canlı örneği, Arap-İsrail savaşıdır... Türkiye bir anda 32 milyonluk bir mezar haline geldikten sonra Amerika harekete geçer mi geçmez mi? NATO Türkiyeyi korur mu korumaz mı? Nasıl kestireceğiz bunu ve NATO, Türkiyenin mezarlık olmuş şeklini mi koruyacak, yoksa bu ülke üstünde hür ve bağımsız çalışarak, emekleriyle, alınlarının teriyle insan gibi yaşamak isteyen, — ölmek değil —, insanları mı?

Söyler misiniz, ne yapayım ben böyle anlaşmayı? Üstelik de, bu ülkenin insanları içinden, «NATO olmaz ise Türkiye olmaz» deyecek kadar gaflet, dalalet ve hattâ hıyanet içinde insanların çıkmasına da yol açan, millî benlik ve bilincimizi de zedeleyen böyle bir anlaşmaya ben niye karşı olmayayım?

MİLLİ HARP SANAYİİ

A. BULUT

Genel Kurmay Başkanı Org. Cemal Tural, Sarıkamışta yapılan Gürsel-68 kış tatbikatı sonunda, Ankara'ya hareket etmeden önce, Erzurum Orduevinde düzenlenen basın toplantısında, Milli Harp Sanayii ile ilgili önemli bir konuşma yapmıştır.

Orgeneral Tural, bu konuşmasında, özetle Milli Harp Sanayii kurulması için beşer yıllık üç plân yapıldığını, birinci beş yılda hafif silâhlarımızı yapmanın, ikinci beş yıllık dönemde daha ağır olanların, üçüncü beş yıl içinde ise tank ve uçak dahil, bütün silâhların yapımının öngörüldüğünü söylemiş, Amerikan yardımının kesilmesinin standartlarımızı düşürmiyeceğini belirtmiş; üçüncü beş yıllık plânda nükleer silâhlara yer verilmesinin ideal olduğunu da bir soruya karşılık olarak bildirmiştir.

«Şimdi, bir taraftan da akü yapmak, lâstik imal etmek gibi şeylerle ayağımızı yerden kesmek, aküsüzlükten herhangi bir yerde kalmamak konusunda daha hassas durmaktayız.» diyen Org. Tural, «Sosyalist ülkelerden, Amerika'dan olduğu gibi, silâh alıyor muyuz veya almak istiyor muyuz?» sorusuna:

«Böyle bir alış-verişimiz yok. Ve böyle bir alış-verişe de şimdilik girme niyetinde değiliz. Çünkü devletin şeref imzasıyla girdiğimiz NATO müttefiklerimizden Amerika, Almanya, Kanada ve İtalyadan yardım esasen yapılmaktadır. Biz, onbeş yıllık plânımızla yapılmakta olan bu yardımlardan bile elimizi çekmeyi düşünürken, yeni başka taraflara el uzatmaya asla gitmek istemeyiz.» karşılığını vermiş bulunmaktadır.

Yakın Türk tarihinin değişme dönemlerinde ordunun ve askeri ihtiyaçların rolü gözönünde tutulursa, bu konuşmanın önemi daha kolay anlaşılır.

Gerçekten, yurdumuzda çağdaş sanayiin kuruluşunda ilk adımlar, II. Mahmut döneminde, askeri ihtiyaçlar giderilmek amacıyla atılmıştır. Feshane, Hereke dokuma fabrikaları, Tophane silâh atelyeleri ve Taşkızak tersaneleri, hep askerlik düzenindeki büyük değişiklik hareketlerinin emrettiği sanayi kuruluşları olmuştur. Ordudaki reform hareketleri, Batı'nın başarılı ordularından esinlenerek yapılmış olmakla birlikte, her türlü ordu ihtiyaçlarının kendi kaynaklarımızla giderilmesi birinci plânda tutulmuş, Batı'ya avuç açarak edinilecek silâhların ve araçların, bağımsızlığa yük olacağı ve bizi batıya karşı savunmaya yaramıyacağı anlaşılmıştır. Donanmanın yakıt ihtiyacını karşılamak amacıyla Ereğlide ilk maden kömürü işletmesinin kurulması da gene bu döneme rastlar.

Hep hatırda tutulması gereken çok önemli bir nokta da, bütün bu tesislerin, Devlet eliyle kurulmuş ve işletilmiş olmasıdır.

Bu gelişme; şimdi konumuzun dışında kalan, ekonomik - sosyal - politik birtakım nedenlerle, ne yazık durdu. Türkiye, ondokuzuncu yüzyıl sömürgeciliğinin pazarı haline girdi.

1946 sonrası açılışında, Makine ve Kimya Sanayii kuruluşlarının tam bir ağır sanayi merkezi haline getirilmesi yolunda yapılmış olan girişimlerin, Amerika ve Amerikan taraftarlarının çabası sonucu olarak, durdurulduğu da bilinen gerçekler arasındadır.

Şimdi Org. Tural, yeni bir atılımın ilk resmi haberlerini veriyor.

Bu onbeş yıllık Milli Harp Sanayii, kademeli plânlarının 2. beş yıllık plân çerçevesi içinde ele alınmış olduğu konusunda, elimizde hiçbir bilgi yoktur. Orgeneral de böyle bir durumdan söz etmiş değildir. Öyleyse, bu milli silâh sanayii kurulması ya ayrı bir çerçeve içinde ele alınacak, ya da ek bir plânla ana plâna bağlanarak geliştirilecektir. Herhalde, böyle bir atılımın henüz belirli olmayan finansman kaynakları ve ekonominin öteki kesimleri ile olan karşılıklı etki ilişkileri üzerinde konuşmak için, zaman çok erkendir. Ne var ki, söylenen sözler, Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanının sözleridir. Bu bakımdan, en azından, Türk Silâhlı Kuvvetlerinin istek ve iradesini dile getirmektedir. Bu istek ve irade ise, olumlu yolda, yani bir milli harp sanayii kurulması yönünde belirmiştir. Türk Solu, bu bakımdan konu ile ilgili kimi, ön düşüncelerini belirtmeyi görev sayar.

Bir milli harp sanayii kurulması, zorunlu ve yerinde bir girişimdir. İnsanlığın sonsuz barış ülküsünden henüz uzak bulunduğu çağımızda, misak-ı milli sınırları içinde ve «Yurtta barış, cihanda barış» ilkesine uygun olarak yaşamak isteyen Türk ulusu, milli savunmasını kendi araçları ile başarmak zorundadır. Başta türlü, bağımsızlık düşünülemez.

Milli harp sanayii kurulması hedefinin, İstanbul Boğazına asma köprü yapmak fantezisi ile kıyaslanamıyacak kadar önemli bir girişim olduğu da tartışılamaz.

Bunun yanında, Türk ekonomisine vereceği hareket ve hız, milli savunma giderlerinin büyük kısmının, milli sanayiin geliştirilmesine yardımcı olmasını sağlayacaktır. Bugün bizim ekonomimiz için üretken olmayan, tersine Amerika, Almanya, İtalya gibi sanayileşmiş ülkelerin sanayiini beslemeye yarayan savunma giderlerimiz, kendi sanayiimizin büyük teşvik unsurları durumuna gelecektir.

Bu bakımdan, milli harp sanayiinin, milli ağır sanayi ile birlikte ele alınması zorunludur. Ağır sanayiin kurulması ve yaşatılması ise, bağımlı bir ekonomik yapı ile bağdaşamıyacağından, Türkiye'yi er geç uluslararası büyük monopollerin çıkarları ile karşı karşıya getirecektir.

Bu konuda ilk belirti; akü konusunda ortaya çıkmıştır.

Hatırlanacağı gibi, şu yakınlarda, akü yapımı için gerekli ham maddelerin ithali, Sanayi Bakanlığı tarafından yasaklanmış, buna karşı, akü ithali, ithal kotalarına eklenmişti. Bakanlığın bu konuda yaptığı açıklama ise, yerli akü fiatlarının maliyetlere göre çok yüksek olduğu merkezinde idi. Bakanlık, nedense; yerli akü sanayiini yıkıma götürecek bir kararı almakla, yabancı akü sanayiini desteklediğini hiç hesaba katmamış, ya da katmak istememişti. Oysa, özel ellerdeki akü sanayiini, yurt dışı akü sanayii hesabına yıkmak uygun bulununca, yani bu tutum temel ilkelere aykırı olmadığına göre, pek âlâ Devlet eliyle bir akü sanayii kurulabilirdi. Bu halde, yerli özel akü sanayiini yıkmak da gerekmez, bu sektöre, Devlet akü sanayii karşısında yaşamak hakkı tanınmış olurdu. Devlet akü sanayiinin, plânda öngörülmediği iddiası da pek bağışlatıcı bir neden olamaz bu konuda; çünkü, yerli özel akü sanayii zararına, yurt dışından ham madde ithalini yasaklamak, sonra akü ithaline kota ayırmak da plânda öngörülmemiştir. Garip bir ideolojik bağnazlık, Bakanlığı özel milli sanayi aleyhine, Devlet girişiminden alıkoymuş, yabancı özel firmalar yararına, özel milli girişimi ezmek yoluna itmiştir.

Lâstik konusunda da benzer bir durum karşısında bulunmaktayız. Hemen hepsi yabancı sermaye yatırımı olan lâstik yapım tesislerine, milli savunma bakımından ne kadar güvenilebileceği üzerinde çok düşünmek gereklidir.

Genelkurmay Başkanının, sosyalist ülkelerden silâh almak konusunda söyledikleri üzerinde de durmak gereklidir. Orgeneral, sosyalist ülkelerden silâh almadığımızı, almak niyetinde de olmadığımızı, NATO ülkelerinden yapılmakta olan yardımdan bile kurtulmak isterken, yeni başka taraflara el uzatmaya gitmek istenmediğini belirtmiştir. Yalnız burada, sorunun doğru sorulmamasından ileri gelen bir anlam karışıklığı doğmuş gibidir.

Orgenerale; Türk milli harp sanayiini kurarken, sosyalist ülkelerin yatırım gücünden ve teknolojik olanaklarından yararlanmanın, düşünülüp düşünülmediği sorulabilir, daha doğrusu mesele böyle konabilirdi. Bilindiği gibi, Sovyetler Birliği ile yapılmış olan anlaşma hükümleri gereğince, Sovyetler Birliği, yurdumuzda bir petrol rafinerisi, bir demir-çelik sanayii işletmesi, alüminyum sanayii gibi ağır sanayi tesisleri kurmayı kabul etmiştir. Bunlar temel ağır sanayi yatırımlarıdır ve harp sanayii ile yakından ilintilidir. Bu tesislerin Sovyetler Birliği tarafından kurulmasını kabul ettikten sonra, bu konudaki daha başka yatırımların da Sovyetler Birliği, ya da başka sosyalist ülkeler tarafından yapılmasında bir sakınca bulmak, doğru olamaz. Gerek genel olarak ağır sanayiimizin, gerekse harp sanayiimizin kurulmasında uzak, yakın sosyalist ülkelerin teknik olanaklarından ve yatırım gücünden yararlanmakta milli bağımsızlığımızı zedeliyecek bir zarar akla getirilemez. Nasıl ki kimi NATO ülkelerinin harp endüstrimizi kurmak için bize yardım ettiklerini, gene Org. Tural gazetecilere söylemiştir.

Konuya son vermeden önce, bir de onbeş yıllık süresinin uzunluğu üzerine dikkati çekmek gereklidir. Onbeş yıl içinde bilimin ve tekniğin ilerlemesi, plân dönemleri sona ermeden ilk beş yılın tamamlanmış tesislerinin yeniden yapılmasını gerektirecek hızdadır. Bu yüzden, onbeş yılın sonunda, bugünkü durumun çok ilerisinde bulunsak bile, dünya devletleri karşısında gene çok geri kalmış durumdan kurtulmuş olmayız. Bağımsız, kendimize ait bir milli harp sanayii kurmakla erişmek istediğimiz hedef ise, herhalde bu değildir. Bu bakımdan, plân dönemlerinin iyice kısaltılması ve tamamen kendimize ait bir milli harp sanayiine sahip olma tarihinin yakına alınması gerekmektedir.

Teknik ilerleme hızının emrettiği bu zorunluluk, milli harp sanayiinin kurulmasında NATO müttefiklerinden başka, sosyalist ülkelerin yardımından da yararlanmak gerektiğinin başka bir kanıtıdır.

Türk ulusunun bu hayati sorununda, Devletin üzerine alması gereken ekonomik sorumluluk büyüktür.

Dr. Hikmet Kvılcımlının 17. sayımızda çıkan yazısının devamı niteliğinde olan bu yazıyı geçen hafta teknik nedenlerden ötürü yayınlıyamamıştık. Bu hafta okuyucularımıza sunuyoruz.

Birinci Emperyalist Evren Savaşı ve Türkiyenin Alınyazısı

Dr. Hikmet KIVILCIMLI

A) **«Müttefiklerimizin» Türkiye'den kopartıkları et:**

Antika Tarih **«TEKERRÜR»**'ler Tarihidir; Modern Çağda en çok ve hâlâ **«TEKERRÜR»** eden tak tarih, Türkiye Tarihidir. Çünkü, bizden daha antika millet ya kalmamıştır, yahut olsa olsa bu yolda Acem Şahı bizimle yarışabilir. Onun için: **«Hiç tekerrür mü ederdi Tarih, eğer ondan ders alınsaydı?»** der şâirimiz.

Birinci Emperyalist Evren Savaşında Türkiye ne idi? Onu yaşıyan İnönü'den iyi kimse anlatamaz. Bakın, ne denli 1914 öncesindeyiz, ve nasıl sonramızı elimizle koymuşça bilebiliriz.

Emperyalist Savaşa yarı sömürge Türkiye nasıl sokuldu? «Allah nasip ederse», üçüncüsüne nasıl sokulacaksa, tıpkı öyle... Bile bile lâdes. Türkiye Genel Kurmay Başkanı Ahmet İzzet Paşa, (Balkanlı maşalar Rumeliyi rahatça paylaşsınlar ve Tarabulus İtalya'da kalsın diye) dişe dokunur bütün otuz kırk taburumuzla Yemen İmamının üzerine gönderilmişti. Kim gönderdi? Sözde «BiZ». Hakikatte «İyi saatte olsunlar»: izi tozu saklanmış kimbilir hangi Emperyalist «MUHiBBi»...

Geçelim o «Yemen ellerinde Veysel Karâni» liği. Gidince görüyoruz ki: Yemen İmamından daha müslüman dostumuz yokmuş. Ne çâre ki, «Tarablus Destanı» yazılmış. Balkan trajedisi başlamıştı. İşte o günler A. İzzet Paşa 1911'lerin yüzbaşısı İsmet (İnönü) Beye aynen şöyle diyor:

«Avrupa siyasi âleminde o kadar karışık meseleler birikmiştir ki, silâhlı çarpışmalardan başka bir suretle halledilmesini mümkün görmüyorum.» (Ulus'ta İnönü'nün anıları, n. 21).

Gene Türkiye ölümlerden ölüm beğenecekti. Enver Paşanın aynı İsmet Beye gönderdiği gizli şifre:

«Telgıraf, Alman Genelakurmay Başkanlığından, geliyordu. Metnin son cümlesi bugün gibi hatırımdadır. «MUZAFFER OLANLAR GELECEKTE DÜNYANIN NASIL BİR ŞEKİL ALMASI LÂZIMGELDiĞiNi TAYİN EDECEKLERDİR» deniyordu.» (Ulus, kez, 26)

Yâni altta kalanın canı çıkacaktı. Alman «muzaffer» olsa ne olacaktı? Emperyalist canavarla yola çıkanın ne olacağı, daha ilk adımda belli oldu. Alman **«müttefikimiz»**, hemen Türkten bir parça koparıp Bulgar'a verdi. Bugün Amerikan müttefikimiz Kıbrıs'tan bir parça veya bütün koparıp NATO «ortağımız» Yunan'a verdiği gibi... Neden verir. Uşak kazanmak için. Türkten çekinmez mi? Hayır. Türk daha önce nasıl olsa kafeslenmiş. Başındakiler yüzde yüz garanti uşak. Ve İsmet İnönü, hâlâ 1914'ün çelebi Osmanlı yüzbaşısı gibi uslu uslu sızıldanıyor şöyle:

«Trakya hududu tashihi» adıyla gizlice «Bulgar ittifak müzakeresi» gereğince Bulgara: «Edirne'nin Meriç batısındaki hinterlandı terk edilecekti... Büyük harbin en fedâkâr olanı, en çok zayiat vereni Türkiye'nin vücudünün doğranması ile işe başlanmıştı.» (Keza, 26).

b) BIR MiLLET NASIL SATILIR?

Herkes şöyle bilir: Göben ve Breslâv adlı iki Alman gemisi, kimseye danışmadan Karadeniz'e çıkıp Yavuz ve Midilli adıyla Rus limanlarını bombaladı. Alçak Moskof, (İngiliz veya Alman «Yüksek boyludur!») Türke saldırdı... Oysa bu «sahneye koyuş» enayi avlamak içindir. Karabekir ile İnönü küçük birer kurmay subay olarak Avrupa gezilerinde Berlin'deki Türk sefaetine uğradıkları gün:

«Berlin Sefiri Hasan Cemil (Çambel)... Almanya'yla Devlet (yâni Türkiye) arasındaki münasebetlerden haberli olmamaktan şikâyet eder.» (Keza, 21).

Demek, Seferberlikten aylarca önce, Türkiye'de **gizli** bir kuvvet, Türkiye'nin resmen elçilerini de çiğniyerek, Türkiye'yi Alaman'a satmaktadır. Netekim, 4 Ağustos 1914 günü (Harbin ilân edildiği):

«O gün, akşama kadar, Alman Hariciye Nâzırı Zimmermann'da dahil olmak üzere, Alman ricâlinden Hasan Cemil Beyin öğrendiği sır şudur: O gün, Alanya'nın harp ilân ettiği gün, İstanbul'da Türkiye ile Almanya arasında bir İttifak Mukavelesi imzalanmıştır. Bu ittifak mukavelesini biz (50 yıl Türkiye'nin en gizli arşivlerini elinde tutmuş, Devlet Başkanlığı etmiş İnönü!) hiç bir yerde bulamadık. Herkesin bildiği, şikâyet ettiği gibi, bu ittifakın imzasından Kabine âzâlarının dahi haberleri yoktu.» (U. Keza, 22) **«Alman ricâli 4 Ağustos Harp ilânı günü, İtalya, Romanya'da uğradıkları ümitsizliğe karşı, Türklerle ittifak etmekle teselli bulmuşlardır.»** (Keza).

Bugünkü, yaşı benzemesin, «İkili Anlaşmalar»'a hayli benzemiyor mu? AP: CHP'ye atıyor. CHP: DP'ye atıyor... Balta ne oldu? Suya düştü. Su ne oldu? Manda içti. Manda ne oldu? Ormana kaçtı. Orman ne oldu? Osmanlıca yandı kül oldu! Koskoca İmparatorluk Türkiyesinin Emperyalist Boğazlaşmasına baştankara sokuluşunu, başındaki hükümet ve devlet dahi nasıl oldu hâlâ bilemiyor. Sömürge bile o denli hayasızca casus atlatmacalarıyla ateşe böylesine kolay atılamaz.

c) ORDUYU AVLAYIP TAVLAMA

Halk oy davarıdır. Millet ne kelime. Koca Resne dağlarına çıkmış, İstanbul'a dal dal boynuzlu Geyikle Hürriyet getirmiş, gâvur eşkıyaları dağdan indirip kucaklaştırmış, 31 Mart İrticaını yenmiş ORDU ne âlemde idi? Emperyalizm için ordu: Mustafa Kemal'in pek sevimlice takıldığı deyimle: «Simple Soldat» (Basit Asker) olarak her zaman kolayca tavlanıp uyutulabilirdi. Başındakilerden birkaçını «eğitirsin», topuna yalancıktan zafer çığlıkları uçurursun. Olur, biter.

«Rus ordularının taarruzları General Von Hindenburg tarafından tekrar tekrar mühim mağlûbiyetlere uğratılmışlardı. Bu zaferler memlekette yayılırdı. Hususiyle ordu safları içinde bunlara mübalâğalı değer vermiye çalışılırdı.» (Keza, 23).

Kore'de, Viyetnam'da az mı Amerikan zaferi dinledik? Maksat belliydi. Köroğlu biçimi kalkanlar «Gümbürder, gümbürder!» olsun yeter.

««Berlin'de Bahriye Nâzırı Von Tirpiç, Ataşemiliterimize... Enver Paşa ile Talât Beyin harbe girme taraftarı olduklarını, Cemal Paşayla Cavit Beyin harbe girme taraftarı olmadıklarını söylüyordu. İsanbul'da, ordular içinde, kurmay subayları arasında bile harbe girmek ihtimallerinin içyüzü üzerinde hiç bir bilgi yoktu.» (Keza, 23).

Gerçek durum ise Alamanın stop ettiğiydi:

«Marn meydan muharebesini Almanlar kaybetmiş ve yeni bir tertiple harbe devam etmek kararını vermişledi. Bizde hükümetin ve Başkumandan vekilinin Marn muharebesinin kazanılmamasındaki mânâyı hakıyla kavramış olup olmadıklarını tahmin etmek mümkün değildi.» (Keza).

Amerikan yardımı gibi, Alman yardımı mı? Ortada Kayzer Wilhelm'inkiyle bir ayarda kolalanmış Enver Paşanın dik bıyıklarından başka bir şeyler yoktu.

«Sonradan çok mahrem bir şekilde öğrenmiştim ki Alman Amiralı Suşon (Göben — Yavuz Kumandanı) Karadeniz'deki Rus donanmasına hâkim kalmak ihtimalini taahhüt etmemiş ve harbe girmek emrini aldığı zaman bu vaziyeti Enver Paşaya açıkça söylemiştir.» (Keza).

Olsun. «Ordu, savaşmak için tasavvur olunabilecek en iyi talim ve intizam ile hazırlanmış bulunuyordu» ya... (Keza).

«Basit Asker»'cik için yapılacak başka iş kalmıyordu: **İTAAT!** O en acıklı, en mahrem korkunçlukları dahi bilen İnönü gibi bir zekâ bile şimdi şöyle konuşuyor:

«Fakat, bir emrivâki (oldubitti) halinde harbe girdikten sonra, var kuvvetimizle harbi kazanmaya çalışmaktan başka yapacak bir şey yoktu» (Keza).

Bir iş çıkacağına inanıyor muydu? Kat'iyyen.

«Ben, daha başlangıçtan itibaren Almanlarla birlikte harbe girilmesine taraftar değildim. Kanaatimce... Almanların bu harpten galip çıkmaları çok şüpheli idi. Buna karşılık, Almanların mağlûp olmaları ihtimalini daha kuvvetli görüyordum» (Keza).

Öyleyse? **«İnsâna sadakat yaraşır görse de ikrâh!»** dememiş mi şâir? Aristo mantığına bile çifte attıracak üçüzlü **«İTAAT-SADAKAT»** askerin şânındandır:

1. Tez: BOŞLUK: **«Görünüşe göre, memleket** bir boşluk içinde sonsuz bir sür'at ile meç**hule doğru gidiyordu.»**

2. Antitez: PAŞA BİLİR: **«Bu müthiş vaziyette, ne yazık ki Enver Paşadan başka dayanağımız yoktu.** (Lâik Cümhuriyeti kuracağımız nabelli: Allah bile yok, Paşa var). **Enver Paşa içine düştüğümüz macerada muvaffak** olursa (Nasıl? Tanrı bilir), **memleketin kurtulacağına inanıyordum.»** (İnşallah).

3. Sentez: YAŞA PAŞA! **«Aksi takdirde, devletin dağılması ve çökmesi kaçınılmaz bir akıbet olacaktı. Harbi kazanmaya çalışmaktan, dolayısıyla Enver Paşa'nın muvaffakiyetine hizmet etmekten başka ortada KURTULÜŞ çaresi görünmüyordu.»** (Keza, n. 23».

Kaptanın gemisi karaya oturmuyordu: «Simple Soldat»'nın bütün denizi burada bitiyordu! Allah göstermesin, yârin Teksas Başkanı bir hır çıkarsa...

Ordu, kardeşim, budur. Tanrı Orduyu korusun... Ya millet mi? ORDU-MİLLET'iz biz. Ve anadan doğma... ŞÂİR-MİLLETiZ, vesselâm. Öldüm Allah: DÜŞÜNCE'ye düşemeyiz.

Nazım Hikmet ve Türkçe

Dil Anlayışı

Zühtü BAYAR

Nâzım Hikmet'in dil anlayışı doğmatik-devrimci bir dil anlayışı değildir. Sanat yapıtlarında olduğu gibi, dil konusunda da tek ve temel ölçüsü halktır.

Tek başına Nâzım Hikmet'in Türk diline yaptığı hizmetler, zamanımızda öztürkçeci geçinen nice uydurmacıların çalışmaları toplamından çok daha fazladır. Nâzım Hikmet'in dil anlayışı, dogmatik-devrimci bir dil anlayışı değildir. Sanat yapıtlarında olduğu gibi dil konusunda da tek ve temel ölçüsü halktır. Sözcükler üzerinde aşırı bir dikkatle durur, onları özenle seçer- özellikle şiir yazarken- fakat, halkın benimsemediği, tutmadığı sözcüklerden hemen kaçınırdı. Orhan Kemal, Nâzım Hikmet'le ilgili anılarında, onun bir tek sözcüğün, anlamını ya da fonetiğini öğrenmek için hapisanenin kilitli kapılarını aştığını, eski adamları bulup, konuşturarak araştırmalar yaptığını yazar (1).

Şiir olanaklarını zorlamaya, onda yeni olanaklar aramaya, dilde zorlamalar ve araştırmalarla başlamıştır. Nâzım Hikmet... Ama bu çalışmayı dile bir **öncelik** tanıyarak açıklamaktansa, şiir ile dil ilişkilerinin organik içiçeliğini düşünerek açıklamak daha doğru olur. Dilin ve sözcükleri her yeni kullanılışı (tasarrufu) bu kez, şiire yeni olanaklar kazandırır. Oysa Nâzım Hikmet'in de dediği gibi; «Şiir düşünmek» sözkonusu oldu mu, bu kez dil de yeni olanaklar araştırmak gerekir. (2). Şiiri bir anlatım aracı olarak kullanmakla, şiiri yüce bir sanat yapıtı olarak kurmak ikilemi arasında gelişir Nâzım Hikmet'in akademik dil çalışmaları. Ama o herşeyden önce dil, insanlar arasında maddî ilişkilere bağlı somut bir duygu ve düşünce iletim aracı olarak görür. Dili böyle anlayıp, böyle görmekle, başarılı sanat yapıtları kurulabileceğine inanır. İnsanlararası ilişkilerde; para nasıl bir değişim aracı ise, dil de öyle bir anlaşma aracıdır. İlk incelemede buradan eyleme geçer Nâzım Hikmet. Son kerte de ise (yani şiirde) dil artık bir zenginleşme, bir arınma aracı olmuş, vurucu bir nitelik kazanmıştır. Özümlenmiştir artık. Böylece çağlar boyu bütün yazınsal yapıtlara başlıca temalardan biri olmuş «yalnızlık» iki dizeyle, bütün boyuklarıyla çizilir:

«Akla yalnızlık geliyor,
— iğrenç ve tam,
delilerin ve ölülerinkine yakın—,» (3)

Nâzım Hikmet, diğer şairlerder fazla olarak sözcüklere anlambilimden (semantik) ve anlatıbilimden (stilistik) de başka ödevler yüklemiştir. İçeriğin sağlam bir biçimle temellendirilmesi kaygısından ileri gelen bu tutum, onu dilde yeni bir kullanıma (tasarrufa) zorlamış, sözcüklerin dizimine (sentaks) ve görüntüsüne ayrı bir özen göstermiştir. Sözcüklerin nesne olarak kullanımı diyebileceğimiz bu tutum, yukardaki dört dizeden de sezilmektedir. Bu yüzden Nâzım Hikmet-in şiirlerinde, oyunlarında dizelerin ve sözcüklerin görüntüsel ve sessel olarak ayrı, bağımsız nitelikte ödevleri vardır.

«Abdurrahman: — (Kendi kendine devamla) Neden? Niçin? Yani? Niçin yani? Mani, yani, mani - ma ni - mani, yani, yani, rin - rin - rin - rin Manikü - rin - manikü rin, ma - ma - ma - ma - ma... ni - ni - ni - ni... kü - kü - kü... manikükü, manikükü...»

(Enayi, s. 28)

Nâzım Hikmet'in Türk tiyatrosunda şaşırtıcı ve yeni oyunlariyle ilk göründüğü tarihlerde henüz bugünkü Türkçecilik anlayışı gelişip yerleşmemiştir. Sağdan soldan keskin ve sivri çıkışlar yapılmaktadır bu konuda... Uydurmacılarla dilde ırkçılığa atlamış bazı kimselerin çatlak sesleri doldurmaktadır ortalığı. Diğer yönden ise gazetelerde ve dergilerde pek az yazar ve sanatçı dil sorunlarına ilgi göstermekte, ilgilenenlerin bir bölümü de bir türlü ölçüyü tutturamayıp, çağataycadan uygurcaya değin bir yığın ölü sözcüğe hayat üfürmeye çalışmaktadırlar (4). Nâzım Hikmet, oyun ve oyun dili alanında ilk belirgin çıkışını işte bu ortam içinde yapar. Uydurmacılara olan karşıtlığını, çok sonraları, dil sorunlarının yeniden alevlendiği bir zaman şiirine sokarak da gösterir;

«Hayâsızın öztürkçesi?
Çağataycadan uydururlar yine.
Bizim Türkçemizle «utanmaz»,
«sıkılmaz» desek?

Hayır,
«hayâsız» da çok daha çıplak,
daha yüzsüz bir şeyler var» (5)

Bazan anlambilimsel (semantik) kaygılar da Nâzım Hikmet'in sözcük seçimini etkilemektedir. Yukarıdaki altı dize bu kaygının iyi bir örneği...

Orhan Kemal'in anıları Nâzım Hikmet'in dil anlayışını kendi ağzından yansıtması bakımından da ilginç; «Nâzım dilimizin sadeleşmesini sempati ile karşılar, bununla beraber aşırılıklara düşmemeğe çalışırdı.

— Dilde ölçü halk olmalıdır. Halkın yadırgadığı, her günkü konuşma dilinde kullanmadığı kelimeleri almamağa bilhassa dikkat etmeli — derdi. Meselâ en sevdiği yeni kelimelerden birisi — olağanüstü — idi. Bu kelimeyi bol bol kullanırdı. Esası türkçe olan kelimelerin birleşmesi ile meydana gelmiş, ve zaten halkın kullanmakta olduğu kelimelere bayılırdı. Halkın kendi dil kuralına uydurduğu, kendi dil bünyesinin şeklini verdiği — arapça, farsça — kelimelerin atılıp, yerlerine fransızca, çağatayca bilmem nece, veya — uydurmasiyonca — kelimelerin alınmasına karşıydı.» (6)

Gerçekten de Nâzım Hikmet, o zaman bizim «devrimci yazarlarımızın» bir türlü anlıyamadığı bir tutumun savunmasını yapardı dil konusunda. (Nâzım Hikmet, dil konusundaki bu görüşünü esasta değiştirmemiş, fakat hayatının son yıllarına doğru öztürkçe sözcüklere büyük bir ilgi göstermeye başlamıştır.) Dilde özleşmeye karşı değildir. Şöyle yazar bir yerde ozan, «Daha çok halkın kullandığı yaşayan kelimeleri seviyorum.» Ve dilde özleşmeyle (sadeleşmeyle) birlikte ona koşut, hattâ yer yer içiçe ikinci bir anlayışa sıçrar ve onun öncülüğünü yapar Nâzım Hikmet; Dilde halkçılık!

---

(1) Nâzım Hikmet'le Üç Buçuk Yıl, s. 107.
(2) Aynı Yapıt, s. 60.
(4) Papirüs, S. 16, s. 53
(5) Memleketimden İnsan Manzaraları, s. 128.
(3) Yeni Dergi, S. 29, s. 117.
(6) Nâzım Hikmet'le Üç Buçuk Yıl, s. 59... «Olağanüstü» sözcüğünü gerçekten çok sevmiştir Nâzım Hikmet. İnsan Manzaraları'nın ikinci kitabında bir yerde şöyle yazar:

«Dişleri olağanüstü çürük,
Sesi olağanüstü kalın
ve annesini ölmüş gören uykuda bir çocuk gibi içini çekerek:
Hasan Şevket, diyor
Hasan Şevket,
sen mahvolmuş bir insansın.»

(s. 124)

GÖKDELEN

Rıfat ILGAZ

Yüzyıllara ışık tutan
Bir kadın ağlamaklı kıyıda
Yanaklarında öfke
Eteklerinde kan
Çözülmüş gökkuşağı belinden

Güneşli bir coğrafyada
Çekmiş perdelerini gökdelen

Bir bayrak çırpınıyor
Takvimsiz bir kasırgada
Asya kıyılarından esen

Kitapların yazdığından
Da önce başladı fırtına
Döküyor yıldızlarını tek tek
Çaresiz bir bayrak boşluğa

20 Mart 1968

USTANIN DÜŞÜ

BALABAN

Her tuttuğunu yapıp yakıştıran adama «Usta» dediler.

Usta; taş üstüne taş komadan, ölçüp biçmeden, delip takmadan duramazdı. Yeryüzüne dikilen her yapıdı, kendi yapmış gibi severdi. İyiye sevinen, kötüye yerinen bir huyu vardı onun. Okumadan da duramazdı nedense. Yapınca yakıştırmasını, beğenmiyen yoktu Usta'nın. Ama okudukça düş kurması, hayra alâmet değildi pek: Bir atom savaşı patlarsa, tüm canlıların yok olmasından korkuyordu. Oysaki Usta, ördüğü şu duvarın çökmesine, taktığı camın çatlamasına, boyadığı al ile yeşilin dökülmesine bile dayanamıyacak kadar titizdi... Bir şeyin bir şeye karşı olduğunu, her derdin bir çaresi bulunduğunu bildiği halde, zaman zaman bulanık düşler görüyordu bir kişinin bin kişinin ve hattâ kendinin bile ölmesinden değil, tüm canlıların kül kömür olmasından korkuyordu.

Dışarıda yağmur yağıyordu Usta radyo dinlerken... Kentin lâmbaları yanınca, yukarıdan aşağıya inen sulu sepken; çeşit çeşit renge boyanıyordu... Radyo üzerindeki sembolik dünyaya bakarak dinliyordu haberleri Usta. (ABD yeni bir silâh yapmış işte yine bu feza aracı, uydu biçiminde dünyanın etrafında dönerken, istenilen hedefe yüz dane atom bombası atabilecekmiş.)

Oyuncağı kırılmak istenen bir çocuk şaşkınlığı içinde, farkında olmadan küreyi alıp bağrına bastı usta içine daldığı kuruntu us'a zarar gerçek üstü bir düşünceydi: Eskiden yağmur yağardı, bilemedin kar, en kötüsü dolu, filizleri kırardı!» diye sayıkladı Usta.

Avuçlarında dünya, bir yumurta gibi tutarak, pencereden dışarıya baktı: «Bu ne biçim belâ! Kar aktır; gökten köz yağıyor... Önce kuşların kanatları tutuşur... Tosbağanın kabuğu, kömüre keser... Ayı ininde, yılan deliğinde boğulur dumandan... Kertelce, ebegömeci, küle batar... Devrilecek çınarla kestane ağacı. Karasaban dağılacak görürsünüz bak: Öküzlerin biri Mağribe düşer, biri Meşrike. Köylü öküzlerine; «büğelek tutdu» zannedip; «bu ne biçim yağmur!» diyemeden, neye uğradığını bilemeden, selevat çekerken dili tutulacak. Elleri yanacak önce; ellerini söndürürken, dili tutuşacak...»

Derken, Usta'nın kuruntusu düşe dönüştü: «Bir insandan, bin insana geçti yalım. Sonra bir hayvan, bin hayvanı, sonra bir böcek bin böceği, yakıp tutuşturdu... İşte şimşekler indikçe yukardan aşağıya; insanlarla hayvanlar karıştı biribirine: Bir öküz ayağı, bir insana yapıştı... Bir insan başı ile bir kuş kanadı, koca bir öküzde birleşti... Tavuğun, kafası, tilkinin gövdesine kondu... Kurdun ağzı, koyunun postuna sarıldı...

Karıncar çekirgeye çevrildi... Örümcek, sineğe dönüştü...»

Usta'nın uyanıkken gördüğü bulanık düş, fazla sürmedi şükür. Arkadan bir çocuk sesi:

«Babba benim dünyamı niye kucağında tutuyorsun?» diyince küçük oğlu, Usta uyandı... Ne düştü. bu! Uyurken bile göremezdi kimse böylesini. Şaşırdı çocuğuna doğru dürüst bir cevap veremedi: «Bir atom savaşı olursa, gökten yıldırım yağacak. Ne insan, ne hayvan, en küçük bir canlı bile kalmıyacak bu dünyanın üzerinde,» diyemedi. Çocuklarını korkutmak istemiyordu. Elindeki küreyi, okşıyıyarak usul usul çevirdi:

«Bu dünya nekadar güzel,» diye ders verir gibi söze başlarken, küçük oğlan sözünü kesti:

«O dünya benin!» dedi.

«Elbette sizin. Bu güzelim dünyayı, bir kazaya belâya uğratmadan, size teslim etmeliyiz...» Usta'nın kaynanası suratını buruşturdu:

«Gene başladı, bağas bağas konuşmaya...»

«Sen sus, karışma!» dedi karısı. Anasına çekişti... Usta kurduğu düşün etkisindeydi hâlâ:

«Bu dünyaya biz insanlar gelmeden önce, hayvanlar geldi...»

«Hayvanlardan önce, boştu dünya!» dedi büyük oğlu. Yeni öğrenmiş olduğu derslerin bilinciyle, babasının sözünü bir de o kesti: «Önce denizlerde balıklar olmuş. Balıklar yavaş yavaş hayvan olduktan milyonlarca yıl sonra, maymunluktan milyonlarca yıl sonra maymun lar gelmiş dünyaya. Çok daha sonra da biz gelmişiz...» Kaynana torununun kontşmasına karşı, mırıldandı kendi kendine:

«Bagas bagas konuşma... Adem Peygamberden halkolduk biz!» dedi. Usta onu duymadı:

«Aferim oğlum, iyi öğrenmişsin... Demek ki insanlar, milyonlarca yıl sonra bu günkü yerlerini almışlar dünyada... Balıktan maymuna, maymundan insana değin, biribirlerini yiyen bu canlılar; biribirini tükedememiş, aksine çoğalmışız...»

Usta elindeki dünyayı, usul usul çevirerek yutkundu. Biraz önce gördüğü düşün hiç olmazsa bir yanını anlatmak istiyordu çocuklarına. Ama bir türlü dili varmıyordu. Elindeki küreyi evirip çevirirken, birden canlandı. Bir ümit ışığı parladı gözünün önünde... Viyetnam'ı, Küba'yı görmüştü elindeki yuvarlağın üzerinde Vietnam Küba ve Amerika üstüne derin bir düşünceye daldı... Evin içi kendi halindeydi şimdi! Kaynana dikiş dikiyor, karısı hırka örüyor, çocuklar da ders çalışıyorlardı... Herkesin kendi işine daldığı bir sırada, Usta anstzın coştu:

«Bu atom bombasını kim yapmış? İnsanlar... Atsa ya insanlar, insanların başına bu mereti! Öyle yağma yok! Tüm canlılar, dünya durdukça duracak şu yuvarlağın üzerinde... İşte en güzel örnek burada!» Usta elinde tuttuğu kürenin küçük bir yerine parmağının ucunu bastırdı. Ve götürüp çocuklara gösterdi:

«Gördünüz mü? Okuyun bakayım şu yazıyı.» Çocukların ikisi birden okudu:

«Vietnam!...»

«Aferim! İyi okudunuz... Bir de Viyet-nam'ın dünyanın neresinde olduğuna iyi bakın. Siz de bakın kadınlar! Tüm uluslar buraya bakıyor şimdi seyire bakar gibi değil, ibret alır gibi...» Usta, binlerce kişiye nutuk çeker gibi konuşuyordu artık: «Koca bir gâvurun atom bombasından korkmıyan bu kahraman ulus, öteki uluslara örnek olmaktadır! Burada oturan insanlar, tetikde duran atom bombasına karşı, topraklarını ellerinden almak için tepelerine ateş saçan saldırganlara karşı savaşmaktadırlar yirminci yüzyılda yirminci yüz yılın insanlarına, savaşmadan yaşanılamıyacağını gösteriyorlar. Yaşam için böylesi bir cesaret verip, insan soyunun ilelebet var olması adına bize ümit veriyorlar... Lâtin Amerika ülkelerinde, gerillâ savaşları kuran Che Guevara'yı öldürdüler. Ama Guevara, insanın insanca yaşaması için ölmeyi, binlerce insana öğretdi. Ve Amerika'nın göbeğinde Küba, oranın insanları bir zamanlar onunla beraber başlarında Fidel Kastro olduğu halde, saldırganlara karşı döğüştüler. Ve şimdi Kastro, tetikde duran atom bombasına karşı, ulusunu insanca yaşatmak için çalışıyor...»

Usta'nın nutku uzadıkça kaynanası homurdanıyor, karısı yemeğin tuzuna bakmak için durmadan içeri dışarı girip çıkıyordu. Çocuklar, hiç bir şey anlamadan sadece bakıyorlardı babalarına Bir ara büyük oğlan, babasının hızını kesti:

«Baba sen, adaylığını koysan millet vekili olursun değil mi? Onlar da tıpkı senin gibi, konuuşyorlar,» dedi. Kaynana münasip görmedi:

«Ona mı kalmış vekillik, baban işine baksın oğlum,» dedi usulcacık torununa. Ama Usta, kendisini adam yerine koymıyan bu fısıltıyı duydu. Sözlerini bitirmek üzereyken tekrar öfkeyle başladı:

«Bir kadın çocuk doğurduğu zaman «ana» dır. Ama o ki ana olduğunu bilmez, işte o zaman evlâtların vay haline.» Usta kaynanasına parmağını uzatarak: «Sen ana olduğunu duydun mu hiç? Ama kaynana olduğun iyice belli.» Karısı, anasına bir daha çekişti... Çocuklar gülüştü... Usta bir an duralayıp ağır ağır konuştu:

«Önceleyin herkes kendi kendine inanmalıdır. Yani kendi kendine adam yerine koymalıdır... «Eğer bir işçiysen; fabrikan yoksa, sermaye saltanatı sürmüyorsan, seni, küçümseyenlere güçlü olduğunu göstermek için grev yapmalısın... Şayet o bir köylüyse hâlâ karasabanla çift sürmeye uğraşıyorsa, karasabanı ağanın traktörünün yanına getirsin de bir baksın. O zaman kendini, nasıl da adam yerine koymadıklarının resmini görecektir... Ve düşmanlarının karşısına düşman gibi, dostlarının karşısına da dost gibi dikelecektir... İşte ben bir ustayım madem; yapıp yakıştırmaksa işim... Kör müsünüz! içinde oturduğunuz bu evi, ben yaptım işte... Bu masa, bu sandalye hep benim işim. Evin içinde ne görüyorsanız, hepsi elimin emeği: Bu halıyı ben dokudum, bu nakış benim hünerim... Bunca emek çekip, ortaya koyduğum bu yapıkları, gâvurlara yakıp yıktırmamak için, adam gibi savaşmıya her zaman hazırım!» diyip masanın üzerindeki küçük çekici eline alıp havaya kaldırdı Usta... Küçük oğlunun hoşuna gitmişti babasının bu davranışı. Oyun oynamak için, gidip onun hızını kesti:

«Ver! O çekiç beimdi!» dedi: «Sen kendi varyozunu al!...»

Usta yaşama dair, umutlu çözümler bulduğundan ötürü memnundu. Rahatlamıştı artık. Şimdi çocuğu önüne atıldığı zaman; babalığın her günkinden daha çok duyarak:

«Alın evlâtlarım!» dedi: «Bunlar, sizin en güzel oyuncaklarınız olsun!» Küçük dünya ile küçük çekici, çocuklarına teslim ettiği an, rahat bir soluk aldı Usta.

LE MONDE diplomatique

ASIL ALMAN MUCİZESİ DOĞUDADIR

Nisan 1967: Atom Çağına İlk Adım

Georges PENCHENİER

Walter Ulbricht ekibinin orta"a attığı hareket böylece çok kısa süre içinde meyvalarını vermiş oluyordu Ham maddeden hemen hemen yoksun sayılabilecek bir ülkede mucizevî ilerlemeler kaydedilmişti. Doğu Almanyanın tek enerji kaynağı olan linyit yatakları yirmi yıldan beri alabildiğine işletilmiş ve maliyetin gitgide artması yüzünden sermayesini kurtaramaz hale gelmişti. Termo-elektrik enerji üreten tek tesis olarak, Cottbus'un güneyindeki ünlü nuhunebîden kalma Schvarze Pumpe kombinası vardı; kimya sanayiini ayakta tutan oydu. Şimdi ise, Ukrayna - Beyaz Rusya - Polonya üzerinden döşenmiş Kuybiçev boru hattı, Schvedt'teki petrol kombinasına yılda 7 milyon ton petrol akıtmaktadır. 4 milyon ton petrolün 60 milyon ton linyit kadar kimyasal madde sağladığı göz önünde tutulursa, Doğu Almanya'nın sanayiini petrolü temel almak üzere yeniden kurmasının nedeni kolayca anlaşılır (1).

Fakat bununla da yetinmiyen Alman komünistleri şimdiden, geleceğe yani atom çağına doğru atacakları adımın kaygısı içindedirler. Partinin geçen Nisan ayındaki 7. kongresinde, atom enerjisinin geliştirilmesinin gereği üzerinde sık sık durulmuştur. Atom pillerinin ilki Dresden dolaylarında bir yerde hizmete girmiş ikincisi Brandenburg'a yerleştirilmiş bulunmaktadır. Baltık kıyılarında kurulacak üçüncüsünün yeri ise gizli tutulmaktadır. Aynı kıyılarda Demokratik Alman hükümetinin büyük umutlarla sürdürmekte olduğu doğal gaz sondajlarında da gene bu gizlilik hâkim.

Şom ağızlı gözlemcilerin bütün tahminlerine karşın Alman Demokratik Cumhuriyeti geçtiği uzun yolun sonunda dört başı bayındır bir sanayi kurmayı başarmıştır. Her ay yerden biter gibi fabrikalar türüyor.

İş gücü sıkıntısı çekildiğinden Doğu Alman teknisyenleri her gün daha fazla otomasyona başvuruyor. Kimya sanayiinin en son hamlesi olan, Halle şehrinin güneyinde kurulmuş Leuna II, bütün doğu Almanların göğsünü kabartıyor çünkü söylendiğine göre bu fabrika Batıdaki en ileri tesislerle boy ölçüşecek kadar modernmiş (2).

Sosyalist Siteler

Savaşın osn kalıntıları buldozerlerin önünde tarihe sürüklenirken, Ortaçağdan kalma kasabaların yanında yeni şehirler bitiveriyor. Bunlar yeni dalga mimarlarının, daha on yıl öncesine kadar kimsenin tasavvur bile edemiyeceği bir cüret ve girişkenlikle yarattığı orijinal blok apartman siteleridir ve eskinin ölgün, asık suratlı «koğuş - şehir» anlayışından kesinlikle uzaktır.

Rejime yarayışlı olmıyacağı pek kestirilemiyen tapınakların yapımı ihmal edilirken, «homo socialistus» a beş ilâ on yedi katlı meskenler armağan eden hükümet, bunların yanına kreşler, okullar, tiyatrolar, kitaplıklar, sinemalar, yeşil sahalar, spor alanları ve kollektif taşın olanakları sağlamayı unutmamış. Güdülen amaç dört esasa dayanıyor: işleriyle ev arasındaki mesafeyi asgariye indirmek, modern dünyanın teknisyenlerini köhne ortamlardan koparmak, bugüne kadar köylerinin gerici etkileriyle eli kolu bağlı yaşamış aileleri «kollektif» bir toplum içinde birleştirmek ve nihayet bu sitede geçmişin tümüyle sıyrılmış olarak yetişen bir gençliğin sosyalizme açılarak bundan yirmi yıl sonra eskilerden nöbeti doğal ve sarsıntısız bir biçimde devralmasını sağlamak.

Sosyalist sitenin ne olması gerektiği hakkında yöneticilerin görüşlerini bize en iyi anlatacak örnek Halle Yenişehiridir.

Eski Saks-Anhalt eyaletinin merkezinde bulunan Halle, Alman kimya sanayiinin merkezidir. Leuna ve Buna fabrikalarında, laboratuarlarında 50.000 işçi ile teknisyen çalışır ve bunların çoğu işyerinden kilometrelerce uzakta otururlar. İki yıldır, mimar Paulick onlar için Halle'ye 5 kilometre uzakta bir Yenişehir yaratmaya uğraşıyor. Bölgedeki kimya kombinalarına 5 dakika içinde gidilebilecek burdan. Şimdiki halde ilk bakışta, 800 dönüm üzerine yayılmış devâsâ bir şantiyeden başka şey görünmüyor. İki geçeli, 5-8 kat yüksekliğinde beton blokların sıralandığı geniş bulvarlar şimdi birer çamur deryası. Buna karşın şimdiden Yenişehir sakinlerinin nüfusu 10.000 i buluyor. Beş yıl sonra 70.000 e yükselecek.

Halle Yenişehiri, Demokratik Cumhuriyette benzeri olmıyan bir denemedir. Yenişehirin dörtyüz dirhemlik bir sosyalist şehri olmasını dileyen yöneticiler, onu komşu 240.000 kişilik Halle şehrine bağlamaya kıyamayıp tanıbir mülkî ve siyasal bağımsızlık tanımışlar. Bal ile yağı aynı çuvala koymaya niyetleri yok: Yenişehir bütün Cumhuriyette örnek olacak. Yeryüzünün en ileri kimya sanayiine sahip Doğu Alman Cumhuriyetindeki en modern teknikle kucak kucağa yaşıyacak ve yüzde yetmişi kimyacılardan meydana gelecek olan Yenişehir halkı, kendisine su katılmamış bir sosyalist yaşantı sağlamak için özenle kurulan bu fidanlıkta gelişecek.

Bu uçsuz bucaksız şantiyede 2.000 yapı işçisi çalışıyor. İlk bitirdikleri bloka kendileri yerleşmişler ve çalışmalar daha altı yedi yıl süreceğine göre, orada bi rsüre daha oturmaya niyetleri var.

Mimarların esinlendiği ilkeler, Le Corbusier'in Pencap'taki Şandigâr şehrinde uyguladıklarının hemen hemen aynısı. Gündelik hayatta gerekli olabilecek her türlü maddeyi evinizden en fazla 200 metre uzaklıkta edinebilirsiniz. Eğer hükümet dairelerinin, büyük bakkaliyelerin, tiyatroların bulunduğu merkezî mahallelere kadar uzanırsanız daha geniş bir toplumsal yaşayış bulursunuz.

Yenişehirde plâstik uzmanı bir kimya mühendisiyle tanışmıştım. O bölgedeki fabrikaların yeni imâl etmeğe başladığı malzemeleri denemek için evini bir deneme tahtası haline getirmişti. Oturduğu dairenin pancurları, kapıları, dolapları, duvar kaplamaları hattâ sifonuna kadar her şeyi plâstiktendi. Evin beyinin görevi meğer betonla plâstiğin uyuşma olanaklarını incelemekmiş. Bu sayede, bir kaç yıl içinde Doğu Almanyanın ilk sosyalist sitesini süslemeğe başlıyacak yirmibeş katlı gökdelenlerin iç bölmelerini hafifletme çareleri aranıyor. Bu da gerçekleşirse sitenin modern bir şehirden tek eksiği garajlar olacak. O kadar kusur da herkeste olur; zaten şimdilik Demokratik Alman Cumhuriyetinde pek önemli bir trafik sorunu yok...

Bir yandan yepyeni şehirler yaratan, Doğu Alman mimarları bir yandan da harabe halindeki şehirlere yeniden can veriyor. Amerikan ve İngiliz uçaklarının bombardımanıyla yüzde 85 i harap olmuş, Berlin ve Dresden gibi şehirlerde hem 18. yüzyıldan kalma yapıları diriltiyorlar, hem de 2000 yılının mahallelerini kurmağa uğraşıyorlar. Bu çabanın büyüklüğünü anlamak için, sözü geçen şehirlerin 1945 deki halini bir görmüş olmak gerek. Mimar Kurt Leucht bütün varlığını Saksonya Krallığının eski başkentine adamış. Yirmi yıldır gözü başka şey görmüyor, daha da 15 yılını bu uğurda gözden çıkarmış.

Emrinde çalışan 450 mimar ve 15.000 yapı işçisiyle birlikte, şimdilik 150.000 kadar binayı eski haline getirmiştir. Alman barokunun şaheserlerinden Zvinger ve 18. yüzyılda İtalyan mimar Gaetano Chiaveri tarafından yapılmış katolik katedrali de bu arada eski şan ve şerefine kavuşturulmuş. Saksonya krallarının sarayları da onarılıyor. Öte yandan, Ring'in çevresinde gelişen yeni bir şehir beyaz duvarlariyle yüzlere gülüyor. Geçmişle geleceğin bir arada yaşıyacağı bu deneme başarıya ulaşır mı ulaşmaz mı, ne desek boş.

Berlinde de, iki yüz yıl önceki görüntünün yeniden ihya edildiğini görüyoruz. Stalin devrindeki mimariye uygun yapıldığı için çevresine pek uyamayan Sovyet elçiliğine rağmen, Unter den Linden gerçekten başarılı bir restorasyon örneği. 1952—53 yıllarında, Stalin Bulvarı adını taşıyan ana cadde üzerinde yapılmış hantal ve süslü binaların sorumluluğu Herr Profesör Doktor Henselman'ın üzerindeymiş. Bu gösterişli uslûba «gerçekçi yeni klasisizm» adı veriliyor. Bereket versin daha sonraki yıllarda bulvarın adı Karl Marx bulvarı olarak değiştirildiği sırada, içinde Radke ve Grafunder gibi genç ve cesur mimarların bulunduğu bir yeni kuşak sorumluluğu ele almış da, yeni, gösterişsiz ve ahenkli hatlar aranmasına başlanmış.

Demokratik Alman Cumhuriyeti vatandaşları, yurtlarındaki yeni hamleleri, yabancı gözlemcilerden daha da fazla bir ilgiyle izliyor. Artık Doğu blokunun yoksul bir akrabası olmadıklarını görerek kıvanç duyuyorlar ve Bonn'daki cumhuriyetle kendilerininkini sık sık karşılaştırmaktan zevk duyuyorlar. Arkalarında bıraktıkları yoldan ötürü ne kadar kıvanç duysalar azdır. Ama bu kıvancın yanında, kendilerine karşı uzun yıllardan beri müstehzi bir tavır takınmış olan kimselere karşı bir kırgınlık da yok değil. Tabii artık o müstehzi tavırlar çoktan sıfırı tüketmiş: Bonn hükümetinin, Almanyayı tek başına temsil etme iddiaları bugün ciddiye alınacak halde değil. Bunun böyle olduğu her iki tarafın sözlerinden, hattâ büyük yolların kenarındaki afişlerden belli oluyor: «Bütün dünyanın kabul ettiği gerçek: Demokratik Alman Cumhuriyeti ticarette en iyi dosttur» Yerden göğe kadar doğru bir söz. Ama gel gör ki tam tersi oluyor: Batı ve Üçüncü Dünya Demokratik Alman Cumhuriyetinin siyasî varlığını kabule yanaşmıyor. Onlar ne kadar direnseler de Doğru Almanya yakında kendisini saydırmasını bilecektir.

Birleşik Alman Efsanesi

İster tanısınlar ister tanımasınlar, Doğu Almanya son üç yıl içinde kişiliğini bulmuştur ve geliştirecektir. Artık, her birleşme konusu açıldığında Doğu Berlin yöneticilerinin uzlaşma umuduyla pazarlık masasına koştuğu günler geride kalmıştır. O zamanlar Demokratik Almanya Cumhuriyetinin kendine güveni tam değildi. Bugün ise her şey değişti. Bütün siyasal partileri ve en önemli kitle örgütlerini bir araya toplıyan Ulusal Cephe Basın Servisi Şefi kesin konuştu: Son onbeş yıldır, dedi, Bonn hükümetine yüzelli değişik öneride bulunduk. Hiç biri cevaplandırılmadı. Her zaman, durumlarda meydana gelen değişikliklere uygun düşecek öneriler sunmağa çalıştık. Ama artık anladık ki, Bonn rejimiyle bizimkisinin uzlaşmasına olanak yoktur. Birleşme ancak ortak bir siyasal rejim içinde gerçekleşebilir, o da sosyalizmden başkası olamaz.

İşte bu apaçık anlatım, batılıların dilinde sakız olan birleşme dâvasını gerçek temelerine oturtuyor. Mızrak çuvala sığmaz. Demokratik Alman Cumhuriyetinin varlığını inkâr etmek kimseye birşey kazandırmaz. Oder - Neisse sınır ayırımını görmemezlikten gelmek nasıl boş bir şeyse, Doğu Almanyayı resmen tanımamakta direnmek de öylesine anlamsızdır. Bu özellikle, Demokratik Alman Cumhuriyetinin varlığı önünde boyun eğmediği süre Doğu Âlemine açılma yolları tıkalı kalacak olan Federal hükümetin anlaması gereken bir gerçek.

Hele, uzun yıllar Batı diplomasisinde önemli roller oynadıktan sonra, bugün ölümünü bekliyen yaşlılardan başka kimsenin yerleşmediği, zorla yaşatılan bir şehir haline gelmiş bulunan Batı Berlin için bu gerçeğin benimsenmesi iyice hayatî bir şeydir.

Yeryüzünün bütün öteki ulusları, ve bu arada Fransa için de gereklidir bu gerçeği benimsemek. Paris'in Bonn hükümetiyle sürdürdüğü bağıntılar onun Doğu Berlin'le de ilişkiler kurmasına engel olmamalıdır. Gerçekçi politika meraklılarının üzerinde durup düşünmesi gereken bir noktadır bu. Federal hükümet töneticilerinin, Doğuyla ilişki kurmaya yeltenenlere karşı ileri sürdüğü tehditleri tekrarlamakla iş bitmez. O lâfların geçerli olduğu günler çok geride kalmıştır. Daha geçenlerde, Lord Chalfont özel bir konuşmasında İngilterenin Demokratık Alman Cumhuriyetini tanımasından bahsetmişti de Batı Almanya nasıl paniğe kapılmıştı. Sanki bu sözler İngiliz hükümetince tekzip edilmemiş olsa Bonn hükümeti Londrayla ilişkilerini kesebilir miydi? Paris için de bundan başka bir durum tasavvur edilebilir mi?

Atlantikten Ural'a Giden Yol Berlin'den Geçer

Atlantik'ten Ural'a kadar birleşmesi istenen bir Avrupa'nın Doğu Almanya'yı ihmal etmesi mümkün müdür? Bugün iki Almanya vardır. Bu belki güzel bir şey değil ama, yirmi yıldan beri süren bu durumun değişip değişmiyeceği hakkında yargı yürütmek herhalde bize düşmez.

Batı ve Doğu Bloklarının, Avrupa hakkında varacakları bir anlaşmada, bu iki Alman ulusundan birini harcaması düşünülemez. Avrupa politikasının yalnız Batı Almanya üzerinde kurulması da mantıkî değildir çünkü, örneğin Fransa için Avrupa dengesi bakımından öbürü çok daha güvenilir bir unsurdur. Tarihte ilk kez olarak bır Alman ulusunun yöneticileri, eylemlerine temel olarak hiçbir toprak isteminde bulunmamak ve hiç bir zaman işgal politikası gütmemek ilkesini benimsiyorlar.

Tabii insan komünist rejimde yaşamayı istemiyebilir. Ama, Doğu Almanyada yirmi yıldır sürdürülen çabaların zihinlerde meyvalarını verdiğini de görmek zorundayız. Demokratık Alman Cumhuriyetinde naziliğin kökü kazınmıştır. Doğu Berlinliler birkaç yargılama ya da lânetlemeyle yetinmemişler. Parti herkese usanmadan, ırk, millet ve Teutoburger Wald katliamı öncesinden kaldığı iddia edilen bir germen geleneği adına işlenmiş cinayetleri ve geçmişin hatalarını hatırlatıp, bu tehlikelere karşı halkı uyarıyor.

Bu konuda Alman yöneticilerinin, özellikle Walter Ulbricht'in oynadığı rol çok önemli. Partinin birinci sekreteri kendi halkınca küçümsenmekteydi. Yurt dışında ciddiye alınmıyor, Sovyetler tarafından sıkı bir göz hapsinde tutuluyordu. Ama kendini kabul ettirmesini ve herkesi ikna etmeyi başardı. Ruslar başarılarından etkilendiler, Polonyalılar ve Çekler dürüstlüğünü anladılar Doğu Almanlar onu bağırlarına bastılar. Gene de, yabancı işgal altında bulunan bir ülkede halkın gerçek duygularını ortaya vurup vurmadığına pek güvenilemez.

Batı Almanyada nazizmin kalıntılarının tekrar su üstüne vurduğu bugünlerde, Doğu Almanyada bu kötü hatıralardan eser kalmamıştır' Elbise ile Oder arasındaki «ceberrut» rejimi herkes eleştirebilir ama, bir yabancı, bir Fransız için, kafalardaki bu devrim her şeyden fazla anlamlıdır. Eğer Doğu Almanyanın güven verici varlığı olmasa, Almanları birleştirecek bir devletin dinamizmiyle, çalışma gücüyle, anılara bağlılığıyla dünya barışı için yeniden bir tehlike olması işten bile değildir.

(1) **Doğu Almanya sanayiinde kullanılan dökme demirin yüzde 99 u fosfatın yüzde 99 u, petrolün yüzde 95'i, demir cevherinin yüzde 93 ü ve kömürün yüzde 66 sı S.S.C. Birliğince karşılanmaktadır.**

(2) **Kimyasal maddeler üretiminde, Demokratik Alman Cumhuriyeti A.B.D. den sonra ikinci durumdadır. Klor, asetilen ve polivinil klorür dallarında birincidir.**

TÜRK SOLU — Haftalık Gazete ★ Sahibi Şerif Tekben ★ Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Ahmet Say ★ Teknik Yönetim: Bora Gözen ★ İdare yeri ve abone adresi: Babıâli Cad. No. 29 İstanbul Tel: 27 39 61 ★ Ankara Temsilciliği: Meşrutiyet Cad. Altın Han No. 17 ★ Dizgi ve baskı: Son Telgraf Matbaası, İstanbul. Tel.: 27 54 12 ★ İstanbul dağıtımı: Fuat Büte, Tel.: 27 89 49 ★ Ankara dağıtımı: Ankara Umum Gazete Bayileri Kooperatifi ★ Ege Bölgesi Dağıtımı: Orhan Özşişman, İzmir, Anadolu dağıtımı: Sabri Özakar, İstanbul Tel.: 27 23 68 ★ Yıllık abonesi: Yurt içiu: 20 TL. Avrupa uçak: 60 TL., Amerika uçak: 150 TL. İlân santimi 20 TL. Yayın ilânları yüzde elli indirimlidir.